Ontwerp van decreet over de lerenden en de organisatie in het onderwijs

Op voorstel van de Vlaamse minister van Onderwijs, Justitie en Werk;

Na beraadslaging,

DE VLAAMSE REGERING BESLUIT:

De Vlaamse minister van Onderwijs, Justitie en Werk is ermee belast, in naam van de Vlaamse Regering, bij het Vlaams Parlement het ontwerp van decreet in te dienen, waarvan de tekst volgt:

Hoofdstuk 1. Inleidende bepaling

Artikel 1. Dit decreet regelt een gemeenschapsaangelegenheid.

Hoofdstuk 2. Wijzigingen van het decreet basisonderwijs van 25 februari 1997

Art. 2. In artikel 3 van het decreet basisonderwijs van 25 februari 1997, het laatst gewijzigd bij het decreet van 27 mei 2024, wordt een punt 52°bis/1/1/1 ingevoegd, dat luidt als volgt:

"52°bis/1/1/1 slim apparaat: een elektronisch apparaat, dat verbonden kan worden met andere apparaten via telefoonnetwerken, netwerken of draadloze protocollen;".

Art. 3. In artikel 11quater van hetzelfde decreet, ingevoegd bij het decreet van 3 juli 2020 en gewijzigd bij de decreten van 8 juli 2022 en 26 april 2024, worden de volgende wijzigingen aangebracht:

1° aan paragraaf 1 wordt een derde lid toegevoegd, dat luidt als volgt:

"Een school voor buitengewoon basisonderwijs kan in overleg met de ouders beslissen een of meerdere leerlingen te laten deelnemen aan de screening, vermeld in het eerste lid.";

2° er worden een paragraaf 2/2 en een paragraaf 2/3 toegevoegd, die luiden als volgt:

§2/2. In afwijking van paragraaf 1, eerste lid, kan de school in overleg met de ouders beslissen om een leerling met een IAC-verslag niet te laten deelnemen aan de screening."

"§2/3. Leerlingen die recht hebben op redelijke aanpassingen of speciale onderwijsleermiddelen gedurende het schooljaar waarin de screening, vermeld in paragraaf 1, eerste lid, wordt afgenomen, hebben recht op het behoud en het gebruik van die aanpassingen en leermiddelen als ze die screening afleggen.";

3° aan paragraaf 3 wordt de volgende zin toegevoegd:

"De resultaten van de screening kunnen niet leiden tot een bindend gevolg voor leerlingen met een IAC-verslag.".

Art. 4. In artikel 26bis/1, §1, vijfde lid, van hetzelfde decreet, ingevoegd bij het decreet van 19 juli 2013 en gewijzigd bij het decreet van 17 juni 2016, wordt punt 1° vervangen door wat volgt:

"1° Europese scholen en geaccrediteerde Europese scholen;".

Art. 5. In artikel 26bis/2 van hetzelfde decreet, ingevoegd bij het decreet van 19 juli 2013 en gewijzigd bij de decreten van 17 juni 2016 en 19 april 2024, worden de woorden "Europese scholen" telkens vervangen door de woorden "Europese scholen en geaccrediteerde Europese scholen".

Art. 6. In artikel 26ter, §3, eerste lid, van hetzelfde decreet, ingevoegd bij het decreet van 14 februari 2003 en gewijzigd bij de decreten van 19 juli 2013 en 17 juni 2016, wordt punt 1° vervangen door wat volgt:

"1° Europese scholen en geaccrediteerde Europese scholen;".

Art. 7. In artikel 37 van het hetzelfde decreet, vervangen bij het decreet van 13 juli 2001 en het laatst gewijzigd bij het decreet van 26 april 2024, worden de volgende wijzigingen aangebracht:

1° aan paragraaf 2 wordt een punt 15° toegevoegd, dat luidt:

"15° het verbod op het gebruik van slimme apparaten, vermeld in artikel 37/0;";

2° aan paragraaf 3 wordt een punt 19° toegevoegd, dat luidt als volgt:

"19° het verbod op het gebruik van slimme apparaten, vermeld in artikel 37/0.".

Art. 8. In hoofdstuk IV, afdeling 2, van het hetzelfde decreet, het laatst gewijzigd bij het decreet van 17 mei 2024, wordt een onderafdeling D/1 ingevoegd, die luidt als volgt:

"Onderafdeling D/1. Het verbod op het gebruik van slimme apparaten".

Art. 9. In hetzelfde decreet, het laatst gewijzigd bij het decreet van 17 mei 2024, wordt in onderafdeling D/1, ingevoegd bij artikel 8, een artikel 37/0 ingevoegd, dat luidt als volgt:

"Art. 37/0. Het is leerlingen verboden om slimme apparaten te gebruiken tijdens de periode van de normale aanwezigheid van de leerlingen op school.

In afwijking van artikel 3, 43° is voor de toepassing van dit artikel de normale aanwezigheid van de leerlingen op school, de volledige periode voor de aanvang van de lessen 's morgens tot na het beëindigen van de laatste les van de lesdag.

In afwijking van het eerste lid, kunnen slimme apparaten worden gebruikt in de volgende gevallen:

1° voor onderwijsdoeleinden die de school bepaalt;

2° in het kader van redelijke aanpassingen voor leerlingen met specifieke onderwijsbehoeften of om medische redenen;

3° mits toestemming van de directie of zijn afgevaardigde, tijdens extra-murosactiviteiten.".

Art. 10. In hetzelfde decreet, het laatst gewijzigd bij de decreten van 17 mei 2024, wordt een artikel 54quater ingevoegd, dat luidt als volgt:

"Art. 54quater. Bij een beslissing van de klassenraad over het getuigschrift basisonderwijs, bepaalt een klassenraad ook of de leerling in zijn eerste schooljaar van het secundair onderwijs drie uren extra taallessen Nederlands per week moet volgen. De klassenraad baseert zich voor die beslissing op de eindtermen Nederlands.".

Art. 11. In artikel 55 van hetzelfde decreet, gewijzigd bij de decreten van 4 april 2014, 16 juni 2017, 9 juli 2021 en 8 juli 2022, wordt tussen het eerste en het tweede lid een lid ingevoegd, dat luidt als volgt:

"Samen met de beslissing over de toekenning van het getuigschrift, wordt aan de ouders van de leerling die in zijn eerste schooljaar van het secundair onderwijs drie uren extra taallessen Nederlands per week moet volgen, zoals bepaald in artikel 54quater, de beslissing meegedeeld.".

Art. 12. Aan artikel 62, §1, van hetzelfde decreet, het laatst gewijzigd bij het decreet van 5 mei 2023, wordt een punt 13° toegevoegd, dat luidt als volgt:

"13° een doeltreffend beleid voert om het verbod op het gebruik van slimme apparaten bekend te maken en te handhaven, controle uitoefent over de naleving van het verbod en overtreders sancties oplegt, conform het eigen sanctiebeleid dat is opgenomen in het schoolreglement.".

Art. 13. In artikel 125quinquies van hetzelfde decreet, ingevoegd bij het decreet van 10 juli 2003, vervangen bij het decreet van 5 april 2019 en gewijzigd bij het decreet van 19 april 2024, worden de volgende wijzigingen aangebracht:

1° in paragraaf 2, derde lid, 4°, wordt de datum "1 mei" vervangen door de datum "1 maart";

2° in paragraaf 5 wordt de datum "15 juni" vervangen door de datum "1 april".

Art. 14. In artikel 125decies van hetzelfde decreet, ingevoegd bij het decreet van 10 juli 2003 en het laatst gewijzigd bij het decreet van 5 april 2019, wordt punt 6° vervangen door wat volgt:

"6° de overdracht naar een andere scholengemeenschap van punten ter ondersteuning van de werking, die verkregen zijn op basis van artikel 125duodecies, §1, of van punten voor het voeren van een zorgbeleid, die verkregen zijn op basis van artikel 125duodecies1, §1, op voorwaarde dat een school op basis van artikel 125quinquies, §4, de scholengemeenschap verlaat en toetreedt tot de scholengemeenschap waarnaar de punten worden overgedragen. Een overdracht naar een andere scholengemeenschap van punten ter ondersteuning van de werking kan evenwel niet in het schooljaar 2025-2026.

De overdacht van de punten mag niet tot gevolg hebben dat bijkomend personeelsleden wegens ontstentenis van betrekking ter beschikking moeten worden gesteld, tenzij ze onmiddellijk gereaffecteerd of wedertewerkgesteld kunnen worden in een vacante of niet-vacante organieke betrekking in de scholengemeenschap voor de duur van het volledige schooljaar.".

Hoofdstuk 3. Wijzigingen van het decreet van 15 juni 2007 betreffende het volwassenenonderwijs

Art. 15. In artikel 2 van het decreet van 15 juni 2007 betreffende het volwassenenonderwijs, het laatst gewijzigd bij het decreet van 19 april 2024, wordt een punt 3°ter ingevoegd dat luidt als volgt:

"3°ter bewijs van deelkwalificatie: een studiebewijs dat van rechtswege is erkend. Het bewijs wordt door het centrumbestuur uitgereikt aan een cursist die met goed gevolg een deelkwalificatietraject heeft beëindigd of aan een voormalige cursist die in het centrum maximaal vijf schooljaren eerder een deelcertificaat van de deelkwalificatie behaald heeft en heeft aangetoond dat hij alle competenties bereikt heeft;".

Art. 16. In artikel 41, §4, van hetzelfde decreet, het laatst gewijzigd bij het decreet van 19 april 2024, worden de volgende wijzigingen aangebracht:

1° in punt 2°ter worden de woorden "voor de examencommissie" vervangen door de zinsnede "of een bewijs van slagen voor de algemene vorming van de derde graad van de doorstroomfinaliteit of dubbele finaliteit, uitgereikt door de examencommissie";

2° er wordt een punt 2°quater ingevoegd, dat luidt als volgt:

"2°quater een opleiding van het secundair volwassenenonderwijs als vermeld in artikel 42, of de opleiding naar een beroepskwalificatie van niveau 5, gecombineerd met een bewijs van slagen voor de algemene vorming van de derde graad van de doorstroomfinaliteit of dubbele finaliteit, uitgereikt door een school voor het voltijds secundair onderwijs;";

3° in punt 3° worden de volgende woorden toegevoegd:

"of een diploma van secundair onderwijs, onderwijskwalificatie niveau 4".

Art. 17. In artikel 189bis van hetzelfde decreet, ingevoegd bij het decreet van 19 april 2024, wordt het tweede lid vervangen door wat volgt:

"Centra voor volwassenenonderwijs die de onderwijsbevoegdheid voor het studiegebied informatie- en communicatietechnologie tijdens een van de

schooljaren 2021-2022 tot en met 2024-2025 tijdelijk hebben uitgeoefend als vermeld in artikel 17, eerste lid, 1° of 2°, van het decreet van 4 februari 2022 tot het nemen van dringende maatregelen in het onderwijs naar aanleiding van de coronacrisis (IX), kunnen die onderwijsbevoegdheid verder uitoefenen tot en met het schooljaar 2025-2026.".

Hoofdstuk 4. Wijzigingen van de Codex Secundair Onderwijs van 17 december 2010

Art. 18. In artikel 2, §6, van de Codex Secundair Onderwijs van 17 december 2010, ingevoegd bij het decreet van 30 maart 2018 en het laatst gewijzigd bij het decreet van [OD 35], wordt de zinsnede "artikel 111, 112, artikel 115 tot en met 117/1," vervangen door de zinsnede "artikel 111 tot en met 117/1,".

Art. 19. In artikel 3 van dezelfde codex, het laatst gewijzigd bij het decreet van 17 mei 2024, wordt een punt 40°/0 ingevoegd, dat luidt als volgt:

"40°/0 slim apparaat: een elektronisch apparaat, dat verbonden kan worden met andere apparaten via telefoonnetwerken, netwerken of draadloze protocollen;".

Art. 20. Aan artikel 15, §1, van dezelfde codex, het laatst gewijzigd bij het decreet van 7 juli 2023, wordt een punt 22° toegevoegd, dat luidt als volgt:

"22° een doeltreffend beleid voert om het verbod op het gebruik van slimme apparaten bekend te maken en te handhaven, controle uitoefent over de naleving van het verbod en overtreders sancties oplegt, conform het eigen sanctiebeleid opgenomen in het school- of centrumreglement.";

Art. 21. In artikel 24 van dezelfde codex, gewijzigd bij het decreet van 3 juli 2015, wordt tussen het tweede en het derde lid een lid ingevoegd, dat luidt als volgt:

"Voor de berekening van de globale puntenenveloppe wordt de uitstap uit een scholengemeenschap en de toetreding tot een andere scholengemeenschap, overeenkomstig artikel 51, geacht al op 1 februari van het voorafgaande schooljaar te hebben plaatsgevonden.".

Art. 22. In artikel 48/3 van dezelfde codex, ingevoegd bij het decreet van 22 december 2023 en gewijzigd bij het decreet van 19 april 2024, worden de woorden "alle structuuronderdelen van het beroepssecundair onderwijs en het deeltijds beroepssecundair onderwijs samen" telkens vervangen door de zinsnede "alle structuuronderdelen van het beroepssecundair onderwijs, het deeltijds beroepssecundair onderwijs en de 7de leerjaren gericht op instroom arbeidsmarkt na behaalde onderwijskwalificatie niveau 3 samen".

Art. 23. In artikel 110/29, §1, vierde lid, van dezelfde codex, ingevoegd bij het decreet van 19 juli 2013 en gewijzigd bij het decreet van 17 juni 2016, wordt punt 1° vervangen door wat volgt:

"1° Europese scholen en geaccrediteerde Europese scholen;".

Art. 24. In artikel 110/30, §1, tweede lid, 1°, en §2, 3°, a), van dezelfde codex, ingevoegd bij het decreet van 19 juli 2013 worden de woorden "Europese scholen" vervangen door de woorden "Europese scholen en geaccrediteerde Europese scholen".

Art. 25. In artikel 110/31, §3, eerste lid, van dezelfde codex, ingevoegd bij het decreet van 19 juli 2013 en gewijzigd bij het decreet van 17 juni 2016, wordt punt 1° vervangen door wat volgt:

"1° Europese scholen en geaccrediteerde Europese scholen;".

Art. 26. Aan artikel 112, eerste lid van dezelfde codex, vervangen bij het decreet van 4 april 2014, wordt een punt 20° toegevoegd, dat luidt als volgt:

"20° het verbod op het gebruik van slimme apparaten, vermeld in artikel 113.".

Art. 27. In deel III, titel 2, van dezelfde codex, het laatst gewijzigd bij het decreet van 17 mei 2024, wordt een hoofdstuk 2/1 ingevoegd, dat luidt als volgt:

"Hoofdstuk 2/1. Het verbod op het gebruik van slimme apparaten".

Art. 28. In dezelfde codex wordt in deel III, titel 2, hoofdstuk 2/1, ingevoegd bij artikel 27, artikel 113 opgeheven door het decreet van 4 april 2014, opnieuw opgenomen in de volgende lezing:

"Art. 113. §1 Het is leerlingen in de eerste en tweede graad van het gewoon secundair onderwijs en van het buitengewoon secundair onderwijs opleidingsvorm 4, in opleidingsvorm 1 buitengewoon secundair onderwijs, opleidingsvorm 2 buitengewoon secundair onderwijs en de observatiefase en opleidingsfase van opleidingsvorm 3 buitengewoon secundair onderwijs verboden om slimme apparaten te gebruiken tijdens de periode van de normale aanwezigheid van de leerlingen op school.

Voor de toepassing van dit artikel is de normale aanwezigheid van de leerlingen op school, de volledige periode voor de aanvang van de lessen 's morgens tot na het beëindigen van de laatste les van de lesdag.

In afwijking van het eerste lid is het gebruik van slimme apparaten toegestaan in de volgende gevallen:

1° voor onderwijsdoeleinden die de school bepaalt;

2° in het kader van redelijke aanpassingen voor leerlingen met specifieke onderwijsbehoeften of omwille van medische redenen;

3° mits toestemming van de directie of zijn afgevaardigde, tijdens extra-murosactiviteiten;

4° mits toestemming van de directie of zijn afgevaardigde, voor individuele leerlingen, in de tweede graad van het voltijds gewoon secundair onderwijs, omwille van persoonlijke omstandigheden.".

§2. Het is leerlingen van de derde graad van het voltijds gewoon en opleidingsvorm 4 buitengewoon secundair onderwijs, de kwalificatiefase en facultatieve integratiefase van opleidingsvorm 3 buitengewoon secundair onderwijs en in de opleidingen Verpleegkunde en Basisverpleegkunde van het

hoger beroepsonderwijs, verboden om slimme apparaten te gebruiken tijdens de lessen.

In afwijking van het eerste lid is het gebruik van slimme apparaten toegestaan in de volgende gevallen:

1° voor onderwijsdoeleinden die de school bepaalt;

2° in het kader van redelijke aanpassingen voor leerlingen met specifieke onderwijsbehoeften of omwille van medische redenen;

3° mits toestemming van de directie of zijn afgevaardigde, voor individuele leerlingen, omwille van persoonlijke omstandigheden.".

Art. 29. In deel IV, titel 1, hoofdstuk 1, van dezelfde codex, het laatst gewijzigd bij het decreet van 17 mei 2024, wordt afdeling 1, die bestaat uit artikel 123/25 tot en met artikel 130, opgeheven.

Art. 30. Artikel 133/5 van dezelfde codex, ingevoegd bij het decreet van 20 april 2018, wordt opgeheven.

Art. 31. Aan artikel 133/6 van dezelfde codex, ingevoegd bij het decreet van 20 april 2018, wordt een vierde lid toegevoegd dat luidt als volgt:

"Als een basisoptie of structuuronderdeel wordt vervangen als vermeld in het eerste lid, heeft dat voor de organiserende school een van de volgende gevolgen:

1° een vervanging van rechtswege als de basisoptie of het structuuronderdeel door één basisoptie of structuuronderdeel wordt vervangen;

2° een vervanging door één basisoptie of structuuronderdeel naar keuze van het schoolbestuur als de basisoptie of het structuuronderdeel door verschillende basisopties of structuuronderdelen wordt vervangen. Het eventuele aanbod van de overige basisopties of structuuronderdelen verloopt via de programmatieregeling.".

Art. 32. In artikel 136, 2° en 3°, van dezelfde codex, gewijzigd bij het decreet van 7 juli 2023, wordt de zinsnede "optie, aangeduid als 7de leerjaar van het technisch of kunstsecundair onderwijs" vervangen door de woorden "7de leerjaar gericht op instroom arbeidsmarkt".

Art. 33. Artikel 136/4 van dezelfde codex, ingevoegd bij het decreet van 19 juli 2013, wordt vervangen door wat volgt:

"Art. 136/4. Onder de volgende voorwaarden volgt een leerling in het voltijds gewoon secundair onderwijs extra taallessen Nederlands, bovenop de lessentabel van het gevolgde structuuronderdeel, om taalachterstand op een zo kort mogelijke termijn weg te werken.

1° De beslissing hiertoe kan worden genomen door:

a) de klassenraad van het lager onderwijs, die voor elke leerling hierover een beslissing neemt samen met de beslissing over de toekenning van het getuigschrift basisonderwijs. In dat geval start de leerling in zijn eerste schooljaar in het secundair onderwijs met drie extra wekelijkse uren taallessen Nederlands;

b) de klassenraad van het door de leerling gevolgde structuuronderdeel van het secundair onderwijs, met uitzondering van het onthaaljaar voor anderstalige nieuwkomers. Die klassenraad is ten minste samengesteld uit de leraars die belast zijn met de basisvorming. In dat geval volgt de leerling maximaal drie extra wekelijkse uren taallessen Nederlands. De klassenraad kan geen bijkomende taallessen opleggen aan een leerling die al verplicht is om drie uur extra taallessen Nederlands te volgen als gevolg van een beslissing van de klassenraad van het lager onderwijs;

2° de vermindering of beëindiging van de extra wekelijkse uren taallessen, vermeld in punt 1°, a) of b), is afhankelijk van de evaluatie van de studievoortgang van de leerling door de klassenraad in de loop of bij het einde van een schooljaar;

3° de school voorziet in een doelgericht aanbod dat ze zelf organiseert of waarvoor ze samenwerkt met andere scholen waarbij leerlingen van verschillende scholen worden samengebracht.

De extra taallessen Nederlands behoren, in voorkomend geval, tot de vorming als vermeld in artikel 252, § 1, a), 2).

De Vlaamse Regering kan verdere voorwaarden bepalen waaronder leerlingen de extra taallessen moeten volgen en ook verdere voorwaarden voor de praktische organisatie ervan."

Art. 34. In deel IV, titel 1, hoofdstuk 1, van dezelfde codex, het laatst gewijzigd bij het decreet van 17 mei 2024, wordt afdeling 4, die bestaat uit artikel 147/1 tot en met artikel 157 opgeheven.

Art. 35. Artikel 157/7 van dezelfde codex, ingevoegd bij het decreet van 20 april 2018, wordt vervangen door wat volgt:

"Art. 157/7. Het lessenrooster van het eerste leerjaar A en het eerste leerjaar B omvat, naast de lesuren basisvorming, ten minste vijf lesuren differentiatie.

Het lessenrooster van het tweede leerjaar A en het tweede leerjaar B omvat, naast de lesuren basisvorming en de lesuren basisoptie, ten minste twee lesuren differentiatie.

De lesuren differentiatie kunnen worden ingevuld als een remediëring van onderdelen van de basisvorming of als een verdieping of verbreding in vakken die zijn vastgelegd ter uitvoering van artikel 157/4. De school biedt ten minste twee verdiepende of verbredende differentiatiepakketten aan waaruit de leerlingen kunnen kiezen en ook de remediërende differentiatiepakketten waaraan de leerlingen behoefte hebben. Leerlingen zijn altijd verplicht om de remediërende pakketten te volgen die de klassenraad oplegt. De lesuren differentiatie kunnen evenwel nooit volledig aan remediëring worden besteed.".

Art. 36. Artikel 157/7/1 van dezelfde codex, ingevoegd bij het decreet van 7 juli 2023, wordt vervangen door wat volgt:

"Art. 157/7/1. Werkplekleren voldoet aan al de volgende voorwaarden:
1° het omvat leeractiviteiten die gericht zijn op het verwerven van algemene of beroepsgerichte competenties, waarbij de arbeidssituatie de

leeromgeving is en leerlingen al dan niet deelnemen aan het arbeidsproces;

2° het vindt plaats in een bedrijf of organisatie en niet op een vestigingsplaats van de school;

3° de leerlingen zijn fysiek aanwezig in het bedrijf of de organisatie, vermeld in punt 2°.

De structuuronderdelen van de leerjaren van de derde graad, vermeld in het derde lid, bevatten een component werkplekleren die, omgerekend naar schooljaarbasis, overeenkomt met minimaal achttien halve, al dan niet opeenvolgende, lesdagen.

Het werkplekleren wordt georganiseerd:

1° in de vorm van een leerlingenstage: in het tweede leerjaar van de derde graad beroepssecundair onderwijs van de arbeidsmarktfinaliteit en in alle 7de leerjaren gericht op instroom arbeidsmarkt;

2° al dan niet in de vorm van een leerlingenstage: in het eerste en tweede leerjaar van de derde graad technisch secundair onderwijs van de dubbele finaliteit en in het eerste leerjaar van de derde graad beroepssecundair onderwijs van de arbeidsmarktfinaliteit.

Met toepassing van artikel 157/4 wordt alleen in geval van een leerlingenstage het werkplekleren expliciet op het lessenrooster aangeduid.

Dit artikel is niet van toepassing op aanloop- en duale structuuronderdelen.”.

Art. 37. In deel IV, titel 1, hoofdstuk 1, van dezelfde codex, het laatst gewijzigd bij het decreet van 17 mei 2024, wordt afdeling 5, die bestaat uit artikel 158 tot en met artikel 168, opgeheven.

Art. 38. In artikel 168/4, §2, van dezelfde codex, ingevoegd bij het decreet van 14 juli 2023, wordt het tweede lid vervangen door wat volgt:

“De opleiding Verpleegkunde van het hoger beroepsonderwijs wordt experimenteel georganiseerd op basis van een modulaire structuur, een duurtijd en volgorde van modules, en competenties die de Vlaamse Regering bepaalt.”.

Art. 39. Artikel 189 van dezelfde codex, gewijzigd bij het decreet van 7 juli 2023, wordt opgeheven.

Art. 40. In artikel 196 van dezelfde codex, gewijzigd bij het decreet van 19 april 2024, wordt paragraaf 1 vervangen door wat volgt:

“§1. In afwijking van artikel 190, §2, wordt de rationalisatienorm voor een school die uitsluitend maritiem onderwijs organiseert, op de volgende wijze vastgesteld:

1° met enkel een eerste graad: 37;
2° met een eerste + tweede graad: 67;
3° met een tweede + derde graad: 50;
4° met een eerste + tweede + derde graad: 87.”

Art. 41. Artikel 197 van dezelfde codex wordt vervangen door wat volgt:

"Art. 197. In afwijking van artikel 190, §1, geldt geen rationalisatienorm voor een school die enkel structuuronderdelen Ballet organiseert behoudens, eventueel, structuuronderdelen van de eerste graad en het structuuronderdeel 7de leerjaar gericht op het hoger onderwijs Bijzondere vorming Dans.".

Art. 42. In artikel 253/5, tweede lid, van dezelfde codex, ingevoegd bij het decreet van 17 mei 2019, vervangen bij het decreet van 4 februari 2022 en gewijzigd bij het decreet van 7 juli 2023, worden de woorden "van het technisch of kunstsecundair onderwijs" vervangen door de woorden "gericht op instroom arbeidsmarkt".

Art. 43. Aan artikel 253/20, eerste lid, van dezelfde codex, ingevoegd bij het decreet van 17 mei 2019 en gewijzigd bij de decreten van 4 februari 2022, 5 mei 2023 en 16 juni 2023, wordt een punt 5° toegevoegd, dat luidt als volgt:

"5° voor de toelating van leerlingen in de dichtstbijzijnde vrije of officiële school of vestigingsplaats bij het domicilieadres of de hoofdverblijfplaats van de leerling, waarbij rekening wordt gehouden met de keuze voor het eerste leerjaar A of het eerste leerjaar B. De afstand tussen de school of de vestigingsplaats en het domicilieadres of hoofdverblijfplaats wordt berekend door de afstand te meten langs de rijbaan, vermeld in artikel 2.1 van het koninklijk besluit van 1 december 1975 houdende algemeen reglement op de politie van het wegverkeer en van het gebruik van de openbare weg, zonder rekening te houden met wegomleggingen, verkeersvrije straten, eenrichtingsverkeer en autosnelwegen. Het aantal van de leerlingen, vermeld in dit punt, kan maximaal 5% bedragen van het aantal van de leerlingen waarop de capaciteit is vastgelegd. Deze vastgelegde capaciteit mag niet lager zijn dan het aantal ingeschreven leerlingen in het desbetreffend capaciteitsniveau op de gebruikelijke teldatum van het vorige schooljaar.".

Art. 44. Aan artikel 253/24, §1, van dezelfde codex, ingevoegd bij het decreet van 17 mei 2019 en gewijzigd bij de decreten van 4 februari 2022 en 16 juni 2023, wordt een punt 4° toegevoegd, dat luidt als volgt:

"4° voor de toelating van leerlingen in de dichtstbijzijnde vrije of officiële school of vestigingsplaats bij het domicilieadres of de hoofdverblijfplaats van de leerling, waarbij rekening wordt gehouden met de keuze voor het tweede leerjaar A of het tweede leerjaar B en, vanaf de tweede graad, de keuze voor een studiedomein, finaliteit en onderwijsvorm. De afstand tussen de school of de vestigingsplaats en het domicilieadres of hoofdverblijfplaats wordt berekend door de afstand te meten langs de rijbaan, vermeld in artikel 2.1 van het koninklijk besluit van 1 december 1975 houdende algemeen reglement op de politie van het wegverkeer en van het gebruik van de openbare weg, zonder rekening te houden met wegomleggingen, verkeersvrije straten, eenrichtingsverkeer en autosnelwegen. Het aantal van de leerlingen, vermeld in dit punt, kan maximaal 5% bedragen van het aantal van de leerlingen waarop de volzetverklaring is vastgelegd. Dit vastgelegd aantal leerlingen waarop volzet is verklaard mag niet lager zijn dan het aantal ingeschreven leerlingen in het desbetreffend structuuronderdeel op de gebruikelijke teldatum van het vorige schooljaar.".

Art. 45. Aan artikel 253/51, §1, van dezelfde codex, ingevoegd bij het decreet van 17 mei 2019 en gewijzigd bij de decreten van 18 februari 2022, 5 mei 2023 en 16 juni 2023, wordt een punt 5° toegevoegd, dat luidt als volgt:

"5° voor de toelating van leerlingen in de dichtstbijzijnde vrije of officiële school of vestigingsplaats bij het domicilieadres of de hoofdverblijfplaats van de leerling, waarbij rekening wordt gehouden met de keuze voor het eerste leerjaar A of het eerste leerjaar B. De afstand tussen de school of de vestigingsplaats en het domicilieadres of hoofdverblijfplaats wordt berekend door de afstand te meten langs de rijbaan, vermeld in artikel 2.1 van het koninklijk besluit van 1 december 1975 houdende algemeen reglement op de politie van het wegverkeer en van het gebruik van de openbare weg, zonder rekening te houden met wegomleggingen, verkeersvrije straten, eenrichtingsverkeer en autosnelwegen. Het aantal van de leerlingen, vermeld in dit punt, kan maximaal 5% bedragen van het aantal van de leerlingen waarop de capaciteit is vastgelegd. Deze vastgelegde capaciteit mag niet lager zijn dan het aantal ingeschreven leerlingen in het desbetreffend capaciteitsniveau op de gebruikelijke teldatum van het vorige schooljaar.".

Art. 46. Aan artikel 253/55, §1, van dezelfde codex, ingevoegd bij het decreet van 17 mei 2019 en gewijzigd bij de decreten van 18 februari 2022, 5 mei 2023 en 16 juni 2023, wordt een punt 4° toegevoegd, dat luidt als volgt:

"4° voor de toelating van leerlingen in de dichtstbijzijnde vrije of officiële school of vestigingsplaats bij het domicilieadres of de hoofdverblijfplaats van de leerling, waarbij rekening wordt gehouden met de keuze voor het tweede leerjaar A of het tweede leerjaar B en, vanaf de tweede graad, de keuze voor een studiedomein, finaliteit en onderwijsvorm. De afstand tussen de school of de vestigingsplaats en het domicilieadres of hoofdverblijfplaats wordt berekend door de afstand te meten langs de rijbaan, vermeld in artikel 2.1 van het koninklijk besluit van 1 december 1975 houdende algemeen reglement op de politie van het wegverkeer en van het gebruik van de openbare weg, zonder rekening te houden met wegomleggingen, verkeersvrije straten, eenrichtingsverkeer en autosnelwegen. Het aantal van de leerlingen, vermeld in dit punt, kan maximaal 5% bedragen van het aantal van de leerlingen waarop de capaciteit is vastgelegd. Deze vastgelegde capaciteit mag niet lager zijn dan het aantal ingeschreven leerlingen in het desbetreffend capaciteitsniveau op de gebruikelijke teldatum van het vorige schooljaar.".

Art. 47. In deel IV, titel 2, van dezelfde codex, het laatst gewijzigd bij het decreet van 17 mei 2024, wordt hoofdstuk 2, dat bestaat uit artikel 256, opgeheven.

Art. 48. Artikel 256/2 van dezelfde codex, ingevoegd bij het decreet van 29 juni 2012 en gewijzigd bij het decreet van 19 juli 2013, wordt vervangen door wat volgt:

"Art. 256/2. De examencommissie is bevoegd voor uitreiking van de volgende studiebewijzen die van rechtswege gelden:

1° het getuigschrift van de eerste graad van het secundair onderwijs;
2° het getuigschrift van de tweede graad van het secundair onderwijs;
3° het diploma van secundair onderwijs, onderwijskwalificatie niveau 3;
4° het diploma van secundair onderwijs, onderwijskwalificatie niveau 4;
5° een bewijs van slagen voor de algemene vorming van de derde graad van de doorstroomfinaliteit, dubbele finaliteit of arbeidsmarktfinaliteit;
6° een bewijs van beroepskwalificatie.

In het eerste lid, 5°, wordt verstaan onder algemene vorming: het deel van het examenprogramma dat gemeenschappelijk is voor alle studierichtingen van de derde graad doorstroomfinaliteit, dubbele finaliteit respectievelijk arbeidsmarktfinaliteit.

De examencommissie organiseert daartoe op permanente basis examens.".

Art. 49. In artikel 256/3, §1, van dezelfde codex, ingevoegd bij het decreet van 29 juni 2012, wordt de zin "De examencommissie bepaalt over welke structuuronderdelen van het voltijds secundaironderwijsaanbod, zoals dat door de Vlaamse Regering is vastgelegd, examens kunnen worden afgelegd." vervangen door de zin "Onverminderd de examens die leiden tot het bewijs vermeld in artikel 256/2, eerste lid, 5°, bepaalt de examencommissie over welke structuuronderdelen en onderliggende beroepskwalificaties van het voltijds secundair onderwijsaanbod, die de Vlaamse Regering vastlegt, examens kunnen worden afgelegd.".

Art. 50. In artikel 260/1, eerste lid, 7°, van dezelfde codex, ingevoegd bij het decreet van 17 juni 2016 en gewijzigd bij het decreet van 5 april 2019, wordt de zinsnede ", en dat gedurende maximum een gedeelte van één lopend schooljaar" opgeheven.

Art. 51. In artikel 260/2, derde lid, 4°, van dezelfde codex, ingevoegd bij het decreet van 5 april 2019, wordt de zinsnede ", en dit gedurende maximum een gedeelte van 1 lopend schooljaar" opgeheven.

Art. 52. Aan artikel 335/1 van dezelfde codex, ingevoegd bij het decreet van 20 april 2018 en gewijzigd bij het decreet van 8 juli 2022, wordt een zevende lid toegevoegd dat luidt als volgt:

"Als een opleiding wordt vervangen als vermeld in het vierde lid, heeft dat een van de volgende gevolgen voor de organiserende school:

1° een vervanging van rechtswege als de opleiding door één opleiding wordt vervangen;

2° een vervanging door één opleiding naar keuze van het schoolbestuur als de opleiding door verschillende opleidingen wordt vervangen. Het eventuele aanbod van de overige opleidingen verloopt via de programmatieregeling."

Art. 53. In deel V, titel 3, hoofdstuk 2, van dezelfde codex, het laatst gewijzigd bij het decreet van 19 april 2024, wordt afdeling 2, die bestaat uit artikel 341 tot en met artikel 349 opgeheven.

Art. 54. In artikel 350, eerste lid van dezelfde codex, vervangen bij het decreet van 20 april 2018 en gewijzigd bij de decreten van 23 november 2023 en [OD 35], wordt de zinsnede "123/21, 124, 126, 128, 133/1 tot en met 133/7, 134, 134/1, 134/2, 136, 136/3 tot en met 136/6, 150, 151, 152, 157, 157/2 tot en met 157/9" vervangen door de zinsnede "123/21, 133/1 tot en met 133/7, 134, 134/1, 134/2, 136, 136/3 tot en met 136/6,157/2 tot en met 157/9".

Art. 55. In artikel 357/6, eerste lid, van dezelfde codex, ingevoegd bij het decreet van 30 maart 2018, vervangen bij het decreet van 10 juni 2022 en gewijzigd bij het decreet van 7 juli 2023, worden de woorden "van het technisch of kunstsecundair onderwijs" vervangen door de woorden "gericht op instroom arbeidsmarkt".

Hoofdstuk 5. Wijzigingen van de Codex Hoger Onderwijs van 11 oktober 2013

Art. 56. In artikel II.114/1 van de Codex Hoger Onderwijs van 11 oktober 2013, ingevoegd bij het decreet van 19 april 2024, wordt het achtste lid vervangen door wat volgt:

"De universiteit en hogescholen die in de opleiding zijn betrokken sluiten een overeenkomst die afspraken bevat over het opleidingsprogramma, de wijze van administratie van de studenten en de financiële transacties tussen de instellingen. De overeenkomst legt ook vast op welke wijze de gegenereerde middelen, op basis van de vastgestelde financieringspunten van de opleiding, worden verdeeld. Bij deze verdeling wordt rekening gehouden met de werklast van de verschillende betrokken partners, en wordt minstens 30% van de gegenereerde middelen door de universiteit overgedragen aan de deelnemende hogescholen.".

Art. 57. Aan artikel II.124/1, eerste lid, van dezelfde codex, ingevoegd bij het decreet van 18 mei 2018 en gewijzigd bij het decreet van 9 juli 2021, wordt een punt 7° toegevoegd, dat luidt als volgt:

"7° het tarief voor de beperkte review, vermeld in artikel II.170/8, §1, 2°, bedraagt per instelling ten hoogste 80% van het tarief voor de instellingsreview.".

Art. 58. In artikel II.124/2 van dezelfde codex, ingevoegd bij het decreet van 18 mei 2018 en gewijzigd bij het decreet van 1 maart 2019, worden de volgende wijzigingen aangebracht:

1° in paragraaf 1 wordt het woord "jaarlijkse" opgeheven;

2° paragraaf 2 wordt opgeheven.

Art. 59. Aan artikel II.170/2 van dezelfde codex, ingevoegd bij het decreet van 18 mei 2018 en gewijzigd bij het decreet van 1 maart 2019, wordt een vierde lid toegevoegd, dat luidt als volgt:

"In afwijking van het eerste lid kan een instelling die onderwijsbevoegdheid heeft voor één studiegebied, beslissen om niet te worden onderworpen aan een instellingsreview. De instelling meldt die beslissing aan de accreditatieorganisatie en aan de Vlaamse minister bevoegd voor onderwijs en vorming, uiterlijk twee jaar voor de geldigheidsduur van het besluit instellingsreview afloopt. Voor de accreditatie van de opleidingen van die instelling wordt de procedure, vermeld in deel 2, titel 3, hoofdstuk 9/1, afdeling 4, gevolgd en gelden de rechtsgevolgen, vermeld in artikel II.170/18, § 4. In afwijking van artikel II.170/15, eerste lid, moet de instelling in het kader van de organisatie van de externe beoordelingen, vermeld in artikel II.170/17, §1, een beroep doen op de accreditatieorganisatie als evaluatieorgaan.".

Art. 60. In artikel II.170/9, §1, van dezelfde codex, ingevoegd bij decreet van 18 mei 2018 en gewijzigd bij de decreten van 15 juli 2022 en 19 april 2024, wordt tussen het derde en het vierde lid een lid ingevoegd, dat luidt als volgt:

"De toelating voor de organisatie van de opleidingen, vermeld in het eerste lid, 7°, vervalt op het einde van het tweede academiejaar dat volgt op het einde van het academiejaar waarin de studieomvang die bepaald is voor de nieuwe opleiding, voor de eerste keer geheel doorlopen werd. De accreditatieaanvraag voor die opleidingen wordt ingediend uiterlijk elf maanden voor de toelating verstrijkt. De termijnen worden berekend van maand tot maand en van dag tot dag. In die termijnen is de dag waarop de termijn verstrijkt inbegrepen.".

Art. 61. In artikel II.171, §6, van dezelfde codex, ingevoegd bij het decreet van 19 april 2024 wordt de zinsnede "artikel II.170/9, §1, vierde lid," vervangen door de zinsnede "artikel II.170/9, §1, vijfde lid,".

Art. 62. In artikel II.210 van dezelfde codex, gewijzigd bij de decreten van 9 december 2014 en 5 april 2019, wordt paragraaf 2 vervangen door wat volgt:

"§2. Voor studenten van de derde graad secundair onderwijs die met een creditcontract voor maximaal twaalf studiepunten ingeschreven zijn in het hoger onderwijs, bedraagt het studiegeld 52,5 euro.".

Art. 63. In artikel II.378 van dezelfde codex, gewijzigd bij het decreet van 16 juni 2017, wordt paragraaf 3 opgeheven.

Hoofdstuk 6. Wijzigingen van het decreet van 10 juni 2016 tot regeling van bepaalde aspecten van alternerende opleidingen

Art. 64. In artikel 2bis, §2, vijfde lid, van het decreet van 10 juni 2016 tot regeling van bepaalde aspecten van alternerende opleidingen, ingevoegd bij het decreet van 19 juni 2020, wordt de zinsnede "met 11°" vervangen door de zinsnede "met 14°".

Art. 65. In artikel 2sexies van hetzelfde decreet, ingevoegd bij het decreet van 19 juni 2020 en gewijzigd bij het decreet van 25 maart 2022, worden de volgende wijzigingen aangebracht:

1° in het vijfde lid worden de woorden "in het tweede lid" vervangen door de zinsnede "in het tweede, het derde en het vierde lid";

2° in het zesde lid worden de woorden "in het tweede lid" vervangen door de zinsnede "in het tweede, het derde en het vierde lid";

3° in het achtste lid wordt de zinsnede "in het tweede lid, 4°, 5° en 7°" vervangen door de zinsnede "in het tweede lid, 3°, 4°, 5° en 7°".

Art. 66. In artikel 16, §1, van hetzelfde decreet worden de volgende wijzigingen aangebracht:

1° het derde lid wordt vervangen door wat volgt:

”De aansprakelijkheid van titularissen van het gezag over de persoon van minderjarigen, vermeld in artikel 6.12 van het Burgerlijk Wetboek, geldt alleen als de minderjarige leerling conform de gevallen, vermeld in het eerste en tweede lid, persoonlijk aansprakelijk kan worden gesteld. De aansprakelijkheid van personen belast met het toezicht op anderen, vermeld in artikel 6.13 van het Burgerlijk Wetboek, geldt alleen als de leerling conform de gevallen, vermeld in het eerste en tweede lid, persoonlijk aansprakelijk kan worden gesteld.”;

2° in het vierde lid wordt de zinsnede “in de zin van artikel 1384, derde lid,” vervangen door de zinsnede “als vermeld in artikel 6.14”.

Art. 67. In het artikel 26, §3, eerste lid, van hetzelfde decreet worden de woorden “als hij van oordeel is dat de ingeroepen reden de beëindiging van de uitvoering van de overeenkomst van alternerende opleiding niet wettigt” vervangen door de zinsnede “als hij van oordeel is dat de ingeroepen reden de beëindiging van de uitvoering van alternerende opleiding niet wettigt of als hij van oordeel is dat de overeenkomst niet conform paragraaf 2 en artikel 25 is beëindigd”.

Hoofdstuk 7. Wijziging van de Codificatie sommige bepalingen voor het onderwijs van 28 oktober 2016

Art. 68. Aan artikel IV.35/2 van de Codificatie sommige bepalingen voor het onderwijs van 28 oktober 2016, ingevoegd bij het decreet van 7 juli 2023, wordt een derde lid toegevoegd, dat luidt als volgt:

“Na voorafgaande goedkeuring door het Agentschap voor Onderwijsdiensten kunnen de scholen, vermeld in het eerste lid, parkingwachters aanstellen en daarvoor een toelage van de Vlaamse Gemeenschap ontvangen. De Vlaamse Regering bepaalt het bedrag van die toelage, de wijze van toekenning en de controlemaatregelen, en bepaalt de minimale loon- en arbeidsvoorwaarden voor de parkingwachters.”.

Hoofdstuk 8. Wijzigingen van het decreet van 25 maart 2022 tot regeling van bepaalde aspecten van duale opleidingen in het volwassenenonderwijs

Art. 69. In artikel 16, §1, van het decreet van 25 maart 2022 tot regeling van bepaalde aspecten van duale opleidingen in het volwassenenonderwijs worden de volgende wijzigingen aangebracht:

1° het derde lid wordt vervangen door wat volgt:

”De aansprakelijkheid van titularissen van het gezag over de persoon van minderjarigen, vermeld in artikel 6.12 van het Burgerlijk Wetboek, geldt alleen als de minderjarige cursist conform de gevallen, vermeld in het eerste en tweede lid, persoonlijk aansprakelijk kan worden gesteld. De aansprakelijkheid van personen belast met het toezicht op anderen, vermeld in artikel 6.13 van het Burgerlijk Wetboek, geldt alleen als de cursist conform de gevallen, vermeld in het eerste en tweede lid, persoonlijk aansprakelijk kan worden gesteld.”;

2° in het vierde lid wordt de zinsnede "als vermeld in artikel 1384, derde lid, van het Oud Burgerlijk Wetboek" vervangen door de zinsnede "als vermeld in artikel 6.14 van het Burgerlijk Wetboek".

Hoofdstuk 9. Wijziging van het besluit van de Vlaamse Regering van 7 oktober 2022 over de NT2-test in het volwassenenonderwijs

Art. 70. In artikel 2, tweede lid, van het besluit van de Vlaamse Regering van 7 oktober 2022 over de NT2-test in het volwassenenonderwijs, bekrachtigd bij het decreet van 7 juli 2023, wordt het percentage "60%" vervangen door het percentage "80%".

Art. 71. In artikel 8 van hetzelfde besluit worden de volgende wijzigingen aangebracht:

1° in het eerste en tweede lid wordt de zinsnede "en 2024-2025" vervangen door de zinsnede "tot en met 2025-2026";

2° in het tweede lid, 1°, wordt het percentage "60%" vervangen door het percentage "80%".

Hoofdstuk 10. Slotbepalingen

Art. 72. Dit decreet treedt in werking op 1 september 2025.

Artikel 68 heeft uitwerking met ingang van 1 september 2024

Artikel 66 en 69 hebben uitwerking met ingang van 1 januari 2025.

Brussel,

De minister-president van de Vlaamse Regering,

Matthias DIEPENDAELE

De Vlaamse minister van Onderwijs, Justitie en Werk,

Getekend door:Zuhal Demir (Signature)
Getekend op:2025-02-28 15:56:26 +01:0
Reden:Ik keur dit document goed

Zuhal DEMIR

ONTWERP VAN DECREET OVER DE LERENDEN EN DE ORGANISATIE IN HET ONDERWIJS

Samenvatting
Dit decreet wijzigt een aantal bestaande niveau- en themadecreten over onderwijs. Het decreet voert belangrijke maatregelen uit het Vlaams Regeerakkoord 2024-2029 uit.

Een aantal van deze maatregelen hebben tot doel om de kennis van het Nederlands te verhogen, voor jongeren en volwassenen. Bij de overgang van lager naar secundair onderwijs krijgt de klassenraad lager onderwijs de mogelijkheid om leerlingen die daar nood aan hebben, 3 uren extra Nederlands op te leggen bovenop de lessentabel in het secundair onderwijs. In het volwassenenonderwijs wordt de NT2-test aangepast. Voortaan zal 80% van de test beoordeeld worden aan de hand van toetsvragen uit een gestandaardiseerde databank.

In het secundair onderwijs geven we scholen meer vrijheid bij de invulling van het pakket aan differentiatie-uren in de eerste graad. Ze kunnen ervoor kiezen om die in te vullen met algemene (Nederlands, wiskunde…) dan wel praktijk- of technische vakken. Op die manier kunnen scholen vanaf het 1ste jaar maximaal inspelen op de capaciteiten en interesses van leerlingen en op het aso-, tso-, kso- en bso-aanbod in de volgende jaren.

Daarnaast krijgen secundaire scholen de mogelijkheid om in overcapaciteit inschrijvingen te aanvaarden van leerlingen uit de buurt.

Het decreet voert ook een smartphoneverbod in op school in het basisonderwijs en de eerste en tweede graad van het secundair onderwijs. Voor de derde graad secundair onderwijs geldt het verbod enkel tijdens de lessen. Smartphones en andere slimme apparaten kunnen enkel toegelaten worden voor onderwijsdoeleinden, in het kader van redelijke aanpassingen en ziekte of in bepaalde gevallen voor persoonlijke omstandigheden. Het verbod bevestigt dat de school de oefenplaats bij uitstek is om door langdurige concentratie tot leren te komen en via sociale interactie te groeien als mens.

De werking van het volwassenenonderwijs wordt geflexibiliseerd. Centra voor volwassenenonderwijs zullen voortaan eenvoudiger op basis van vrijstellingen cursisten deelkwalificaties kunnen uitreiken. Daarnaast zorgen we ervoor dat jongeren die reeds beschikken over een bewijs van algemene vorming hiervoor automatisch een vrijstelling krijgen wanneer ze hun traject verderzetten in een centrum voor volwassenenonderwijs. Zo versterken we de samenwerking tussen secundair onderwijs en volwassenenonderwijs en verlagen we drempels voor levenslang leren.

We versterken ook de samenwerking tussen secundair onderwijs en hoger onderwijs. Cognitief sterke leerlingen van de derde graad secundair onderwijs krijgen meer mogelijkheden om tijdelijk lessen te volgen en vakken op te nemen aan een hogeschool of universiteit. Het gaat dan om een zogenaamd "proeven" van vervolgonderwijs dat zowel uitdagend en inspirerend kan zijn als richting kan geven aan latere studiekeuzes.

Door in te zetten op de versterking van het Nederlands, een meer flexibele invulling van de eerste graad secundair onderwijs, een verbod op smartphones en andere slimme apparaten op school en een meer toegankelijk volwassenenonderwijs en hoger onderwijs zetten we concrete stappen in het versterken van het Vlaamse onderwijs.

MEMORIE VAN TOELICHTING

I. ALGEMENE TOELICHTING

A. Situering

Dit onderwijsdecreet over de lerenden en de organisatie in het onderwijs beoogt volgende doelstellingen te realiseren.

1. Een aanvulling en verbetering van een aantal bestaande decreten.

Bij hervormingen die zich als gevolg van het legaliteitsbeginsel altijd in een decretale context afspelen, is het niet altijd mogelijk alle consequenties dadelijk in te schatten. Ook de toepassing in de praktijk brengt mee dat een aantal decretale bepalingen nog moeten verfijnd worden. Er dienen zich nieuwe situaties aan, waardoor het nodig is dat de bestaande regelgeving, via verbeteringen, het steeds weer evoluerend onderwijsveld volgt. De betrokken doelgroepen (scholen, instellingen, centra en personeel) vragen dan ook dat de overheid omwille van de duidelijkheid en de rechtszekerheid zo snel mogelijk de nieuwe decretale bepalingen verder verfijnt of aanpast.
Meerdere artikelen in dit decreet bevatten dan ook een aantal correcties, verduidelijkingen en aanvullingen van bestaande thema- en niveaudecreten.

2. Een reeks maatregelen tot vereenvoudiging in zijn meest ruime zin.

Het gaat hier om vereenvoudigingen in de ruime zin van het woord: verminderingen van administratie, juridisch-technische verbeteringen en het in overeenstemming brengen van de onderwijsregelgeving onderling en met andere regelgeving.

3. Uitvoering van het Vlaams Regeerakkoord 2024-2029.

Het decreet voert een aantal belangrijke onderwijsmaatregelen uit het Vlaams Regeerakkoord 2024-2029 uit, voor wat betreft de materie leerlingen, cursisten en studenten enerzijds en de organisatie van het onderwijs anderzijds. Het gaat daarbij om:
- het verbod op slimme apparaten in het basis- en het secundair onderwijs;
- de drie uur extra Nederlands in het eerste jaar secundair onderwijs;
- een overcapaciteitsgroep voor leerlingen uit de buurt in het gewoon secundair onderwijs);
- aanpassingen aan de NT2-test in het volwassenenonderwijs.

B. Inhoud

Probleemstelling en omgevingsanalyse

De kwantiteit en toenemende techniciteit van de regelgeving is de afgelopen jaren zowel internationaal, federaal als op Vlaams niveau stelselmatig gegroeid. Ook binnen de sector onderwijs wordt er steeds meer en steeds sneller nieuwe en bijkomende regelgeving gecreëerd. De duurzaamheid van decretale bepalingen neemt af.
Jaarlijks ontstaan er situaties zoals hierboven onder A beschreven die leiden tot onderwijsdecreten ter aanvulling en correctie van bestaande decreten.

Deze situaties worden veelal veroorzaakt door de snelheid en de hoeveelheid van verschillende regelgevende processen die vaak gelijktijdig lopen.

Daarnaast dienen meerdere maatregelen m.b.t. onderwijs uit het Vlaams Regeerakkoord 2024-2029 omwille van het legaliteitsbeginsel in onderwijs een decretale verankering te krijgen.

Beleidsmaatregelen en doelstelling

In chronologische volgorde van de bestaande decreten die worden aangevuld en gewijzigd bevat dit ontwerp van decreet 10 hoofdstukken.

Hieronder wordt een overzicht van de belangrijkste bepalingen gegeven. Louter technische correcties worden enkel bij de artikelsgewijze bespreking toegelicht.

Basisonderwijs en secundair onderwijs

Verbod op slimme apparaten

Uit **Apenstaartjaren** blijkt dat digitale apparaten bij kinderen en jongeren meer en meer en intensiever worden gebruikt.[1] De smartphone is één van de toestellen die kinderen en jongeren vaak gebruiken. Een grote groep jongeren gebruikt hun smartphone meerdere keren per dag (62% op een schooldag). In het onderzoek wordt bovendien vastgesteld dat de leeftijd waarop kinderen hun eerste smartphone verkrijgen, daalt. Digitale apparaten en smartphones hebben een steeds grotere invloed in de samenleving en bijgevolg op scholen.

Rekening houdend met deze evolutie, met onderzoek die verbanden met leerresultaten, concentratie en focus, welbevinden, gelijke kansen en sociaal klimaat aantoont, met de risico's voor de privacy van andere leerlingen en leerkrachten en uit voorzorg, wordt een verbod op slimme apparaten ingevoerd in het basis- en in het secundair onderwijs. Met het verbod op smartphones en andere slimme apparaten wordt een duidelijk kader geboden voor scholen. Het

[1] H. Vanwynsberghe, K. Van Damme, H. Peeters, S. D'haeseleer, J.M. Schokkenbroek, M. Martens, R. Sevenhant, M. Vanden Abeele, K. Ponnet J. Callens, C. Schreuer, (2024). Onderzoeksrapport Apenstaartjaren: *de digitale leefwereld vankinderen en jongeren*. Mediaraven.

kader moet toelaten dat scholen zich kunnen concentreren op hun kernopdrachten en geen energie nog hoeven te steken in discussies met leerlingen en ouders over smartphones en andere slimme apparaten. Het verbod geldt niet alleen voor smartphones maar ook voor andere slimme apparaten zoals smartwatches en voor GSM's die niet met WIFI of andere mobiele netwerken kunnen verbinden. Het verbod geldt zowel voor apparaten die door de school worden voorzien als voor eigen apparaten.

In de derde graad van het voltijds gewoon secundair onderwijs en opleidingsvorm 4 buitengewoon secundair onderwijs, de kwalificatiefase en de facultatieve integratiefase van opleidingsvorm 3 buitengewoon secundair onderwijs en de opleidingen Verpleegkunde en Basisverpleegkunde van het hoger beroepsonderwijs zijn slimme apparaten enkel verboden tijdens de lessen. In de andere niveaus (basisonderwijs, eerste en tweede graad voltijds gewoon secundair onderwijs en opleidingsvorm 4 buitengewoon secundair onderwijs, opleidingsvorm 1 en 2 buitengewoon secundair onderwijs en de observatie- en opleidingsfase van opleidingsvorm 3 buitengewoon secundair onderwijs) geldt het verbod tijdens de periode van de normale aanwezigheid van de leerling op school.

Scholen kunnen zelf de onderwijsdoeleinden bepalen waarvoor slimme apparaten gebruikt mogen worden. Zo kunnen die slimme apparaten in functie van onderwijsdoeleinden toch in de les gebruikt worden als de school dit wenst. De school bepaalt ook zelf het sanctiebeleid.

Op dit verbod zijn een aantal uitzonderingen voorzien:

1. Slimme apparaten kunnen gebruikt worden voor redelijke aanpassingen voor leerlingen met specifieke onderwijsbehoeften en voor leerlingen die een slim apparaat nodig hebben omwille van medische redenen.
2. Bij extra-muros activiteiten zijn slimme apparaten verboden in het basisonderwijs en de eerste en tweede graad secundair onderwijs. Enkel mits toestemming van de directie of zijn afgevaardigde (bijv. leerkrachten) kunnen slimme apparaten gebruikt worden.
3. Voor individuele leerlingen in de tweede en derde graad van het voltijds gewoon secundair onderwijs en opleidingsvorm 4 buitengewoon secundair onderwijs, de kwalificatiefase en de facultatieve integratiefase van opleidingsvorm 3 buitengewoon secundair onderwijs en voor de opleidingen Verpleegkunde en Basisverpleegkunde van het hoger beroepsonderwijs, bij persoonlijke omstandigheden en mits toestemming van de directie of zijn afgevaardigde zijn slimme apparaten toegestaan. Het gaat om uitzonderlijke en ernstige omstandigheden (bv. leerlingen waarvan een van de ouders ernstig ziek is en de leerling mantelzorger is of waarvan familie in een oorlogsgebied verblijft, van waaruit het moeilijk communiceren is). Daarom wordt de uitzondering beperkt tot deze leerlingen. Van deze leerlingen kan worden verwacht dat ze voldoende maturiteit hebben om moeilijk nieuws zelf te verwerken. Voor jongere leerlingen is het noodzakelijk dat zij worden opgevangen door de school bij slecht nieuws.

Het verbod op slimme apparaten is een erkenningsvoorwaarde in het basisonderwijs en een financierings- en subsidiëringsvoorwaarde in het secundair onderwijs.

Doel van de maatregel

1) Bevorderen van focus, concentratie en schoolprestaties

Concentratie is cruciaal voor leren. Leren is het product van het verwerken van informatieve prikkels (Kirschner, 2023)[2]. Om een prikkel te verwerken, moet er echter wel aandacht aan worden gegeven. Uit Nederlands onderzoek blijkt dat jongeren zich meer afgeleid voelen naarmate ze meer op hun mobiele telefoon zitten (Siebers, Beyens, & Valkenburg, 2024)[3]. In Brits onderzoek rapporteerde 1 op 3 van de leerlingen secundair onderwijs dat smartphones zonder toestemming worden gebruikt tijdens lessen (Department for Education, 2023).[4] Dit stoort de leerling zelf, maar ook de rest van de klas. Deze bevindingen worden bevestigd door een recente OESO-studie.[5] 59% van de leerlingen uit de OESO-studie zegt dat hun concentratie was afgeleid doordat andere leerlingen toestellen zoals een smartphone, laptop en tablets gebruikten. Uit dezelfde OESO-studie blijkt daarentegen dat leerlingen minder afgeleid zijn in de klas wanneer ze niet de druk voelen om online te zijn en berichten te beantwoorden tijdens de les.

Als leerlingen in de klas afgeleid worden door hun mobiele telefoon en zich daardoor niet kunnen concentreren op de leerstof, wordt de informatieve prikkel niet waargenomen of verwerkt. Dit terwijl de school de oefenplaats bij uitstek behoort te zijn om door voldoende en langdurige concentratie tot leren te komen.

Het hierboven vermelde OESO-rapport wijst op een negatief effect van smartphones in de klas op de leerprestaties van leerlingen. Leerlingen die door hun klasgenoten werden afgeleid door het gebruik van digitale toestellen scoorden significant lagere resultaten voor wiskunde dan leerlingen die niet werden afgeleid. De OESO-studie houdt een pleidooi voor het vinden van een goed evenwicht tussen de voor- en nadelen van digitale technologie.

Ook enkele Engelse en Spaanse studies in het secundair onderwijs wijzen erop dat een verbod op het bezit van mobiele telefoons tijdens schooltijd samenhangt met betere schoolprestaties (Beland & Murphy, 2016; Beneito & Vicente-Chirivella, 2022)[6]. Met name bij de lager presterende leerlingen leidde een dergelijk verbod tot verhoogde leerprestaties (Beland & Murphy, 2016). Mogelijk zijn lager presterende leerlingen sneller afgeleid of hebben ze een lagere

---

[2] Kirschner, P.A. (2023). “Mobieltjes in de Klas” voor het rondetafelgesprek met de leden van de Tweede kamer Commissie Onderwijs, d.d. 12 april 2023.
[3] Siebers, T., Beyens, I., Valkenburg P.M. (2024). The effects of fragmented and sticky smartphone use on distraction and tast delay. Mobile Media & Communication. https://journals.sagepub.com/doi/10.1177/20501579231193941.
[4] Department for Education (2023). National Behavior Survey: Findings from Academic Year 2021/22
[5] Oeso “Students, digital devices and Succes”, geraadpleegd op 10 december 2024.
[6] Beland, L., & Murphy, R. (2016). Ill Communication: Technology, distraction & student performance. Labour Economics.
Beneit, P., & Vicente-Chirivella, O. (2022). Banning mobile phones in schools: evidence from regional-level policies in Spain. Applied Economic Analysis.

zelfcontrole (Heckman & Kautz, 2012), waardoor telefoongebruik leidt tot meer afleiding en dus een grotere afname in leerprestaties. Aangezien de hoger presterende leerlingen minder negatieve effecten lijken te ondervinden van telefoongebruik, zou een telefoonverbod positieve effecten kunnen hebben op kansengelijkheid (Beland & Murphy, 2016).

2) Bevorderen van het welbevinden van leerlingen en het versterken van het sociaal klimaat op school

Er is een mogelijk negatief effect van telefoongebruik op het welbevinden van leerlingen (Kennisrotonde 2023b uit Monitoring landelijke afspraak mobiele telefoons en andere devices in de klas | Kohnstamm Instituut).[7] Zo werden er in Spanje minder pesterijen geobserveerd na invoering van een telefoonverbod (Beneito & Vicente-Chirivella, 2022)[8]. Ook ander onderzoek uit Tsjechië en de Verenigde Staten wijst uit dat een verbod op telefoongebruik in de klas (dan wel de hele school) kan leiden tot directere communicatie tussen leerlingen, minder stress en meer concentratie (Cakirpaloglu et al., 2020[9]; Huey & Giguere, 2022)[10]. Een recente studie van de Wereldgezondheidsorganisatie wijst erop dat 11% van de jongeren het moeilijk vinden om hun sociale mediagebruik onder controle te houden en ondervinden hier negatieve gevolgen van.

Jonathan Haidt, sociaal-psycholoog aan New York University, bestudeert de relatie tussen het gebruik van smartphones en andere slimme apparaten en een aantal samenhangende ontwikkelingen.[11] Het aantal depressies, zelfmoorden, zelfbeschadiging en angst- en eetstoornissen bij kinderen en jongeren wordt door hem in verband gebracht met het toenemende gebruik van technologie en slimme apparaten. Dit geldt volgens Haidt ook voor het concentratievermogen van jonge kinderen. Onze hersenen passen zich daaraan aan, waardoor het begrijpend lezen en de verwerking van andere abstracte inhoud die vaak langzaam wordt opgebouwd moeizaam verlopen in ons onderwijs. Hij adviseert daarom zonder omwegen een verbod op telefoons, smartwatches en andere apparaten die tekstberichten kunnen verzenden of ontvangen op school.

Een verbod op slimme apparaten zorgt voor een veiligere schoolomgeving waar leerlingen de kans krijgen om actiever te zijn tijdens pauzes en meer persoonlijk sociale contacten te ervaren.

3) Beschermen van de privacy van leerlingen en leerkrachten

[7] Kennisrotonde (2023b). Wat zijn de effecten van (een verbod op) smartphones, laptops en tablets in de les en op school op de leerprestaties van vo-leerlingen en mbo-studenten? (KR. 1597/1602) Kennisrotonde.
[8] zie voetnoot 6.
[9] Cakirpaloglu, S. D., Čech, T., Maléřová, M., & Adámková, H. (2020). The effect of mobile phone ban in schools on the evaluation of classroom climate. In EDULEARN20 Proceedings (pp. 3204-3212). IATED.
[10] Huey, M. & Giguere, D. (2022). The Impact of Smartphone Use on Course Comprehension and Psychological WellBeing in the College Classroom, Innovative Higher Education.
[11] Haidt, J. (2024). The Anxious Generation. How the Great Rewiring of Childhood is Causing an Epidemic of Mental Illness. Allen Lane.

Door het versterken van onderlinge relaties verkleint de kans op ongewenst gedrag, inclusief het ongewenst filmen van leerkrachten en meer in brede zin, het op beeld vastleggen van gedragingen die in scholen niet thuishoren. Op die manier wordt er een bijdrage geleverd aan het versterken van de persoonlijke levenssfeer van zowel leerlingen als schoolteams.

4) Gelijke kansen bevorderen

Deze maatregel bevordert ook de gelijke kansen van leerlingen. De sociale druk op leerlingen (en hun ouders)om de duurste smartphones en de nieuwste gadgets te kopen vermindert door het verbod op slimme apparaten. Zoals reeds aangegeven, heeft deze maatregel een groter positief effect op de leerprestaties van laag presterende leerlingen.

5) Voorzorgsprincipe

Er is langdurig wetenschappelijk onderzoek vereist om de gevolgen van gebruik van sociale media en andere digitale toestellen op lange termijn te kunnen inschatten. Het onderzoek dat loopt wordt op de voet gevolgd. Het verbod wordt geïnstalleerd uit voorzorg om risico's voor de veiligheid, de ontwikkeling en de gezondheid van kinderen en jongeren te verminderen.

Aansluiting bij andere landen en internationale tendensen

Met deze maatregel sluit Vlaanderen aan bij een groot aantal andere landen die ook maatregelen nemen. Verschillende landen, waaronder Frankrijk, Italië, Hongarije, Cyprus, Griekenland, Luxemburg, Portugal en Bulgarije, maar ook de Franse en de Duitstalige Gemeenschap in België namen het initiatief om het niet-educatief gebruik van smartphones en andere slimme apparaten te verbieden.

In andere landen zoals Engeland, Nederland en Duitsland, worden restricties opgelegd, evenwel zonder regelgeving. In Nederland bijvoorbeeld is er de landelijke afspraak vanuit Ministerie van Onderwijs, Cultuur en Wetenschap: "Mobiele telefoons en andere devices zijn niet toegestaan in de klas, tenzij ze educatief worden gebruikt tijdens de les." Scholen worden nadrukkelijk opgeroepen de landelijke afspraak over te nemen. In het Verenigd Koninkrijk worden scholen vanuit de minister van Onderwijs actief opgeroepen om zelf een verbod op te nemen.

De vrijheid van onderwijs

Naar aanleiding van parlementair debat over deze maatregel na de eerste principiële goedkeuring door de Vlaamse Regering, wordt hieronder verduidelijkt hoe het verbod zich verhoudt tot de vrijheid van onderwijs.

1) Algemene principes

De vrijheid van onderwijs (artikel 24, §1 van de Grondwet) waarborgt het recht tot oprichting van scholen die al dan niet zijn geënt op een bepaalde confessionele of niet-confessionele levensbeschouwing. Zij impliceert voor privépersonen eveneens de mogelijkheid om - zonder voorafgaande toestemming

en onder voorbehoud van de inachtneming van de fundamentele rechten en vrijheden - naar eigen inzicht onderwijs in te richten en te laten verstrekken, zowel naar de vorm als naar de inhoud, bijvoorbeeld door scholen op te richten die hun eigenheid vinden in bepaalde pedagogische of onderwijskundige opvattingen.

De vrijheid van onderwijs veronderstelt dat de inrichtende machten die niet rechtstreeks van de gemeenschap afhangen, onder bepaalde voorwaarden aanspraak kunnen maken op subsidiëring vanwege de Gemeenschap. Ook het recht op subsidiëring kan worden beperkt door de mogelijkheid voor de Gemeenschap om de subsidies te verbinden aan vereisten die te maken hebben met het algemeen belang, onder andere die van kwaliteitsonderwijs.

De vrijheid van onderwijs moet worden geïnterpreteerd in die zin dat zij rekening houdt met het hogere belang van het kind en zijn grondrecht op onderwijs. Artikel 24, §3, van de Grondwet waarborgt het recht van iedereen om onderwijs te krijgen «met eerbiediging van de fundamentele rechten en vrijheden », terwijl artikel 24, §4, herinnert aan het beginsel van gelijkheid tussen alle leerlingen en studenten.

Het recht op onderwijs van het kind en de gelijke behandeling van leerlingen kunnen bijgevolg de keuzevrijheid van de ouders en de vrijheid van de leerkrachten en scholen op het vlak van het onderwijs dat zij wensen te verstrekken aan het aan de leerplicht onderworpen kind, beperken.

De vrijheid van onderwijs belet dus niet dat wetgever om de kwaliteit en de gelijkwaardigheid te verzekeren van het verplichte onderwijs of van het onderwijs dat met overheidsmiddelen wordt verstrekt, maatregelen kan nemen die op de onderwijsinstellingen in het algemeen van toepassing zijn, ongeacht de eigenheid van het door hen verstrekte onderwijs.

Het Grondwettelijk Hof oordeelt hierbij niet of de bepalingen wenselijk of opportuun zijn, maar enkel of de verplichtingen de vrijheid van onderwijs niet op onevenredige wijze aantasten. De concrete beperkingen moeten ook adequaat en evenredig zijn ten aanzien van de nagestreefde doelstellingen (vaste rechtspraak Grondwettelijk Hof).[12]

In de rechtsleer wordt het onderscheid gemaakt tussen de vrijheid van oprichting, de vrijheid van inrichting (de vrijheid om een school naar eigen inzicht te organiseren) en de vrijheid van richting (het levensbeschouwelijk karakter van de onderwijsinstellingen en de pedagogische vrijheid).[13]

Er zijn reeds verschillende regelingen van toepassing die de vrijheid van inrichting als aspect van de onderwijsvrijheid inperken (bijv. het rookverbod, bepalingen inzake veiligheid, bewoonbaarheid en hygiëne, het opleggen van organisatiestructuren, programmatie- en rationalisatienormen, beperkingen aan het inschrijvingsbeleid, de verplichting om bepaalde vormen van leerlingen en

[12] Bijv. GWH 21 mei 2015, nr. 60/2015, B.12- B14.2; GWH 16 juni 2022, nr. 82/2022, B. 12.1-B. 13.2.. GWH 23 november 2023, nr. 155/2023, B 12.1-B12.3.
[13] Zie bijv L VENY, *Onderwijsrecht-1 : Dragende beginselen van het onderwijsbestel,* Brugge, Die Keure, 2010, 110-142.

studentenparticipatie te organiseren etc.).[14] Ook deze inperkingen zijn in overeenstemming met de vrijheid van onderwijs in zoverre ze geen onredelijke inperking vormen. Zo stelde de Raad van State bv. het volgende met betrekking tot leerlingenparticipatie:

*"**Het gegeven dat de inrichtende macht meester blijft over de inhoud die zij geeft aan de notie «fundamentele uitgangspunten voor een school en haar werking» en de uiteindelijke beslissingsmacht, ook in het geval dat instemming van de schoolraad is vereist,** bij het ontbreken van eensgezindheid bij de inrichtende macht of de directeur blijft berusten, is een garantie voor de effectiviteit van de actieve vrijheid van onderwijs. In dat opzicht grijpen de beperkingen **niet op onredelijke of onevenredige wijze in de organisatie en de werking van de gesubsidieerde instellingen** en kan het ontwerp in overeenstemming met de door de Grondwet gewaarborgde vrijheid van onderwijs worden geacht*."[15]

Ook de vrijheid van oprichting en het verbod op preventieve maatregelen verhindert niet dat dat de overheid het onderwijs zou mogen reglementeren. De vrijheid van onderwijs verzet zich er niet tegen dat subsidiërings- en erkenningsvoorwaarden aan onderwijsinstellingen (kunnen) worden opgelegd. Dergelijke voorwaarden kunnen de uitoefening van de actieve onderwijsvrijheid beperken voor zover er geen wezenlijke afbreuk aan wordt gedaan.[16]

Specifiek met betrekking tot de kwaliteit van onderwijs en de vrijheid van richting, stelde het Hof onder meer het volgende (eigen benadrukking):

*"B.18.3. Het staat **niet aan het Hof te oordelen of de bestreden generieke kwaliteitswaarborgen opportuun of wenselijk** zijn. Het komt het Hof evenwel toe te beoordelen of, afgezet tegen de door de verzoekende partijen aangevoerde kritiek, de generieke kwaliteitswaarborgen waaraan een opleiding moet beantwoorden om geaccrediteerd respectievelijk als nieuwe opleiding erkend te kunnen worden, **de inhoudelijk-pedagogische vrijheid**, die vervat is in de vrijheid van onderwijs, zoals gewaarborgd bij artikel 24, § 1, van de Grondwet, **niet aantasten of onevenredig zijn door verder te gaan dan noodzakelijk is voor het realiseren van de beoogde doelstelling**, te weten het waarborgen van de onderwijskwaliteit die een instelling moet bieden om internationaal erkende bachelor- en masterdiploma's te kunnen uitreiken, en in het kader van die kwaliteitszorg tot vergelijkbare criteria en methodologieën op internationaal vlak te komen." [17]*

Zo oordeelde het Hof bijvoorbeeld dat er geen onevenredige inperking was van de onderwijsvrijheid bij een regeling van de Franse Gemeenschap over de initiële opleiding van onderwijzers en regenten. Deze regeling bevatte onder meer de verplichting tot het organiseren van interdisciplinaire activiteiten met betrekking

[14]Zie bijv. Arbitragehof 14 december 1995, nr. 85/95, Arbitragehof 8 oktober 2003, nr. 131/2003; GWH 8 januari 2003, nr. 1/2003; GWH 8 november 2018, nr. 152/2018; J. DE GROOF en K WILLEMS, "Onderwijsvrijheid en het artikel 24 § 1 Belgische Grondwet 30 jaar interpretatie door het Grondwettelijk Hof en de Raad van State", *TORB,* 2017, 9-37.
[15] Adv. RvS.18 september 2003, nr. 35.851/10.
[16] Arbitragehof, 18 december 1996, nr. 76/96.
[17] GWH 11 januari 2006, nr. 2/2006.

tot de vorming van de beroepsidentiteit en een regeling in verband met de workshops voor beroepsopleiding en de stages. Er was geen schending. De scholen bleven immers instaan voor het bepalen van de eigen methodologie en inhoud van de lessen.[18]

De Groof en Willems stellen ook dat de constitutionele rechtspraak een aanzet tot de graduele invulling van de onderwijsvrijheid, afhankelijk van de ontwikkeling van het leerproces bevat.[19] Zo wordt er geen inbreuk op de onderwijsvrijheid vastgesteld wanneer het decreet "*een naargelang van de graden en leerjaren stijgende differentiatie toelaat waarbij rekening gehouden wordt met de onderscheidene opvattingen betreffende de intrinsieke waarde van bepaalde vakken*".[20] Er moet wel aan de inrichtende macht "*een aanzienlijke speelruimte bij de concrete invulling van de door het decreet uitgetekende structuur*" worden gelaten.[21]

De decreetgever moet in het algemeen bij het regelen van het onderwijs de schoolbesturen voldoende ruimte laten om de doelstellingen van het eigen pedagogisch project te realiseren.[22]

2) De vrijheid van onderwijs en het verbod op slimme apparaten

Het verbod op slimme apparaten kan een inmenging vormen in de vrijheid van onderwijs. Zoals gesteld is de vrijheid van onderwijs echter niet absoluut. Inperkingen in het kader van de kwaliteit van het onderwijs, het hogere belang van het kind en de gelijkheid van alle leerlingen zijn mogelijk. Er moet wel voldoende ruimte zijn voor scholen om hun pedagogisch project te realiseren en de maatregel kan geen onevenredige inperking hebben op de organisatie van de scholen.

Het verbod op slimme apparaten streeft legitieme doelstellingen na, met name het verbeteren van de concentratie, leerprestaties en welbevinden, het tegengaan van cyberpesten, het verhogen van de gelijke onderwijskansen en het versterken van het sociaal klimaat op school. Zoals aangegeven tonen heel wat studies deze negatieve impact aan. Verder wordt de privacy van leerlingen en leerkrachten beter beschermd door deze maatregel. Met deze maatregel worden dus de grondrechten opgenomen in artikel 22bis en 23 van de Grondwet (bescherming van de gezondheid en bevordering van de ontwikkeling van het kind) beter beschermd.

De maatregel is ook adequaat. Het verbod op het gebruik van slimme apparaten creëert een betere leer- en leefomgeving voor de leerlingen en schoolpersoneel en gaat de negatieve effecten van het gebruik van slimme apparaten tegen. Bovendien wordt het signaal gegeven dat het invoeren van zo'n verbod op

[18] GWH 8 januari 2003, nr. 1/2003.
[19] J. DE GROOF en K WILLEMS, "Onderwijsvrijheid en het artikel 24 § 1 Belgische Grondwet 30 jaar interpretatie door het Grondwettelijk Hof en de Raad van State", *TORB,* 2017, 20.
[20] Arbitragehof 2 april 1992, nr. 25/92, B.4.
[21] Arbitragehof 2 april 1992, nr. 25/92, B.4.
[22] GWH 16 juni 2022, nr. 82/2022, B.21.9. zie ook Adv. RvS 31 januari 2023, nr. 72.476, 5.3.

schoolniveau tot veel discussies en moeilijkheden leidt, terwijl ingrijpen omwille van deze negatieve effecten juist noodzakelijk is.

Om de proportionaliteit van de maatregel te verzekeren en om te garanderen dat de inperking geen te verregaande inmenging vormt op de vrijheid van onderwijs, zijn diverse maatregelen genomen.

In de eerste plaats kunnen scholen slimme apparaten gebruiken in het kader van hun onderwijsdoeleinden. Smartphones, tablets, ... kunnen dus gebruikt worden in de les mediawijsheid maar ook in andere lessen. Zo kunnen leerlingen leren om op een verstandige manier om te gaan met slimme apparaten en kunnen slimme apparaten gebruikt worden wanneer dat een meerwaarde kan zijn in de les of wanneer dit past binnen het pedagogisch project van de school. Door deze mogelijkheid is er geen impact op de pedagogische methodes die gebruikt worden door scholen en leraren in hun lessen. Scholen en leraren blijven dus volledig autonoom instaan voor het bepalen van de eigen methodologie en inhoud van de lessen en het al dan niet gebruik van slimme apparaten in dat kader. Zo wordt de inhoudelijk-pedagogische vrijheid gerespecteerd en is er meer dan voldoende ruimte voor scholen om hun pedagogisch project te realiseren.

Er wordt ook rekening gehouden met de toenemende maturiteit van leerlingen. Zo geldt het verbod enkel in de lessen in de derde graad van het voltijds gewoon secundair onderwijs en opleidingsvorm 4 buitengewoon secundair onderwijs, de kwalificatiefase en de facultatieve integratiefase van opleidingsvorm 3 buitengewoon secundair onderwijs en de opleidingen Verpleegkunde en Basisverpleegkunde van het hoger beroepsonderwijs. Voor de lessen geldt uiteraard de mogelijkheid om slimme apparaten te gebruiken in het kader van onderwijsdoeleinden. Individuele leerlingen in de tweede en derde graad van het voltijds gewoon en opleidingsvorm 4 buitengewoon secundair onderwijs, de kwalificatiefase en de facultatieve integratiefase van opleidingsvorm 3 buitengewoon secundair onderwijs en voor de opleidingen Verpleegkunde en Basisverpleegkunde van het hoger beroepsonderwijs kunnen bij persoonlijke omstandigheden en mits toestemming van de directie of zijn afgevaardigde slimme apparaten gebruiken. Hoe ouder de leerlingen worden, hoe meer differentiatie mogelijk is en hoe groter de vrijheid is.

Voor extra-muros-activiteiten geldt verder dat het gebruik van slimme apparaten verboden is in het basisonderwijs, in de eerste en tweede graad van het voltijds gewoon secundair onderwijs en in opleidingsvorm 4 buitengewoon secundair onderwijs, in opleidingsvorm 1 en 2 buitengewoon secundair onderwijs en in de observatie- en opleidingsfase van opleidingsvorm 3 buitengewoon secundair onderwijs. Opnieuw kan de directie of zijn afgevaardigde echter een uitzondering voorzien. De school behoudt hier dus opnieuw alle vrijheid. Deze vrijheid is ook noodzakelijk. Zo kunnen leerlingen bijvoorbeeld verloren lopen. Dan moeten ze uiteraard de leraar kunnen contacteren.

Ook kunnen slimme apparaten gebruikt worden voor redelijke aanpassingen voor leerlingen met specifieke onderwijsbehoeften en voor leerlingen die een slim apparaat nodig hebben omwille van medische redenen.

Als laatste behoudt de school alle vrijheid om haar handhavings- en sanctiebeleid zelf vorm te geven. De school moet wel een handhavings- en sanctiebeleid hebben, maar beslist volledig autonoom over de inhoud en invulling hiervan.

Door de vrijheid op vlak van handhaving de mogelijkheid om slimme apparaten te gebruiken in het kader van onderwijsdoeleinden, hebben scholen op vlak van inrichting en organisatie van het onderwijs voldoende ruimte hebben voor eigen beleid. De scholen blijven heer en meester over de fundamentele uitgangspunten van hun werking. Bijgevolg is het verbod op slimme apparaten proportioneel en is er geen onevenredige inperking van de vrijheid van onderwijs.

Het gelijkheidsbeginsel

Naar aanleiding van parlementair debat over deze maatregel na de eerste principiële goedkeuring door de Vlaamse Regering, wordt hieronder verduidelijkt hoe het verbod zich verhoudt tot het gelijkheidsbeginsel.

1) Verbod enkel in het leerplichtonderwijs

Het verbod op slimme apparaten wordt enkel ingevoerd in het leerplichtonderwijs en niet in andere sectoren zoals jeugd, welzijn of sport of in het volwassenenonderwijs, deeltijds kunstonderwijs en hoger onderwijs. Dit is geen schending van het gelijkheidsbeginsel. Deze sectoren zijn niet vergelijkbaar met het leerplichtonderwijs. Bij de vraag of er een ongelijke behandeling is of niet is immers de eerste vraag of het om een vergelijkbare situatie gaat. Het leerplichtonderwijs onderscheidt zich van andere sectoren aangezien het (meestal) om minderjarige kinderen gaat die verplicht voor een lange periode moeten aanwezig zijn op school en daar moeten leren. Onderwijs is immers niet alleen een recht maar ook een plicht.

Activiteiten binnen de vrijetijdssector (sport, jeugdbewegingen, jeugdwerk etc.) en het deeltijds kunstonderwijs, zijn vrijwillige activiteiten. Bovendien zijn activiteiten binnen de vrijetijdssector en het deeltijds kunstonderwijs, activiteiten waar kinderen en jongeren vaak maar voor een korte periode voor een beperkt aantal uren in de week aan deelnemen. Verder zijn de doelstellingen van activiteiten binnen de vrijetijdssector ook verschillend is, met name ontspanning en hobby’s versus het leren en kennis in het onderwijs.

Het volgen van lessen in het volwassenenonderwijs en het hoger onderwijs is het een keuze en geen plicht. De structuur en organisatie van het volwassenenonderwijs en het hoger onderwijs zijn ook totaal verschillend. Studenten en cursisten zijn bv. vaak geen volledige dagen aanwezig op de campussen.

Een aantal van de doelstellingen die de grondslag vormen voor het verbod (verbetering leerprestaties en het verhogen van de concentratie) zijn bovendien niet van toepassing op bijvoorbeeld de vrijetijdssector. Bijgevolg zijn deze sectoren zo verschillend dat ze niet met elkaar te vergelijken zijn. Minstens

vormen de bovengenoemde verschillen een redelijke verantwoording voor het onderscheid.

2) Erkenningsvoorwaarde in het basisonderwijs en subsidiërings- en financieringsvoorwaarde in het secundair onderwijs

Verder is het verbod op slimme apparaten een erkenningsvoorwaarde in het basisonderwijs en een financierings- en subsidiëringsvoorwaarde in het secundair onderwijs. Het verbod op slimme apparaten geldt ook in scholen van het secundair onderwijs die louter erkend zijn, maar daar wordt het niet meegenomen in de erkenningsvoorwaarden. Voor het basisonderwijs is dit wel het geval. Gezien de jonge leeftijd van deze kinderen is het daar van extra belang dat een school dit verbod naleeft en worden er dus zwaardere gevolgen aan verbonden. Het onderscheid is dus redelijk verantwoord.

Klassenraad basisonderwijs: beslissing over drie uur extra Nederlands in eerste schooljaar secundair onderwijs

Nederlands is de taal die leren mogelijk maakt, kansen geeft en ons allemaal verbindt. Als leerlingen genoeg Nederlands kennen, kunnen leraren zich meer focussen op hun kerntaak én pikken leerlingen meer op van de lessen. In dit kader en in uitvoering van het Vlaams Regeerakkoord 2024-2029 worden leerlingen die aan het eind van het basisonderwijs de minimumdoelen Nederlands volgens de klassenraad niet afdoende bereikt hebben, maar toch overgaan naar het secundair onderwijs, in het secundair onderwijs verplicht om wekelijks 3 lesuren extra Nederlands te volgen in hun eerste schooljaar, bovenop de wekelijkse lessentabel. De klassenraad van het basisonderwijs beslist hierover op het moment dat zij een beslissing neemt over de uitreiking van het getuigschrift basisonderwijs.
Scholen van het secundair onderwijs zijn verplicht om deze drie uren in te richten. Deelname aan deze lessen geldt als voorwaarde om het statuut van regelmatig leerling te kunnen aannemen en maken dus integraal deel uit van de vorming van de leerling.
Een aantal modaliteiten die geldig zijn voor leerlingen die door de klassenraad secundair onderwijs worden verplicht tot maximaal drie uur Nederlands bovenop de lessentabel, gelden ook voor de leerlingen die drie uur moeten volgen als gevolg van een beslissing van de klassenraad van het basisonderwijs. Zo is de duur van de extra taallessen afhankelijk van de evaluatie door de begeleidende klassenraad van de studievoortgang van de betrokken leerling. De scholen van het secundair onderwijs kunnen eveneens beslissen dit aanbod gezamenlijk te organiseren.
Klassenraden in het basisonderwijs nemen voor het eerst beslissingen over het verplichten tot drie uren extra Nederlands aan het einde van schooljaar 2025-2026.

Huisonderwijs

Er kan op twee manieren aan de leerplicht worden voldaan: door inschrijving in een erkende en gefinancierde of gesubsidieerde school en door het volgen van huisonderwijs. Daarnaast kunnen kinderen ook een vrijstelling van de leerplicht krijgen.

In het geval van huisonderwijs moeten ouders een verklaring van huisonderwijs indienen, moeten de leerlingen slagen voor de examencommissie om zo het getuigschrift basisonderwijs en het getuigschrift eerste graad secundair onderwijs te behalen en is er controle van de onderwijsinspectie op het huisonderwijs mogelijk. Voor een beperkt aantal categorieën van niet–erkende scholen gelden deze verplichtingen niet: Europese scholen, internationale scholen die door het International Baccalaureate (IB) in Genève geaccrediteerd zijn, internationale scholen waarvan de studiebewijzen als gelijkwaardig worden beschouwd en scholen in het buitenland.
De geaccrediteerde Europese scholen worden als nieuwe categorie van scholen toegevoegd waarvoor de verplichtingen gekoppeld aan huisonderwijs niet gelden. Het betreft een beperkt aantal autonome scholen in de Europese lidstaten die het programma van de Europese scholen volgen, maar in tegenstelling tot de Europese scholen geen publieke onderwijsinstellingen zijn. Geaccrediteerde Europese scholen volgen het Europese curriculum dat leidt tot het Europese Baccalaureaat.

Enkel basisonderwijs

Mogelijkheden voor KOALA-screening voor leerlingen met een IAC-verslag

Scholen in het gewoon basisonderwijs zijn verplicht elke kleuter van 5 jaar te screenen op taalvaardigheid Nederlands. De KOALA-screening, die inzet op begrijpend luisteren, gaat na of het kind het Nederlands voldoende beheerst. Alle scholen gebruiken daarvoor hetzelfde taalscreeningsinstrument KOALA, waarvan zowel een analoge als een digitale versie bestaat.

De KOALA-screening werd tot op heden uitsluitend afgenomen in het gewoon kleuteronderwijs. De vraag stelt zich hoe de KOALA-screening moet verlopen voor leerlingen met een IAC-verslag (verslag individueel aangepast curriculum) en dit zowel in het gewoon als in het buitengewoon kleuteronderwijs.
Leerlingen met een GC-verslag (verslag gemeenschappelijk curriculum) volgen volledig het gemeenschappelijk curriculum in het gewoon onderwijs: voor hen is er geen twijfel dat zij de KOALA-screening moeten doorlopen. Leerlingen met een IAC-verslag volgen een individueel aangepast curriculum op basis van een verslag, resulterend in een selectie van doelen op basis van hun noden en mogelijkheden, of ze nu les volgen in het buitengewoon onderwijs dan wel in het gewoon onderwijs. Ook voor deze leerlingen kan een KOALA-screening nuttig zijn voor de overstap van kleuter- naar lager onderwijs.
Voor de leerlingen met een IAC-verslag zijn er geen bindende gevolgen (geen verplicht taalintegratietraject). Door het taalverwervingsniveau en eventuele leerachterstanden ook voor deze leerlingen zichtbaar te maken, worden meer kansen geboden. Scholen zullen immers nog meer gericht kunnen inzetten op specifieke noden om de taalontwikkeling te versterken.

Met voorliggend artikel wordt de KOALA-screening mogelijk gemaakt voor leerlingen het buitengewoon kleuteronderwijs (waar alle leerlingen een IAC-verslag hebben) via een opt-in. Voor leerlingen met een IAC-verslag in het gewoon kleuteronderwijs wordt een opt-out mogelijk.

Mogelijkheid voorzien tot overdracht van punten bij een uitstap uit de scholengemeenschap

Scholengemeenschappen worden in principe gevormd voor 6 schooljaren. In uitzonderlijke situaties kunnen scholen uit de scholengemeenschap stappen. Er wordt mogelijk gemaakt dat bij uitstap uit een scholengemeenschap, scholengemeenschappen punten naar elkaar kunnen overdragen.

Gelijkschakeling meldingsdatum oprichting of wijziging scholengemeenschap in basis- en secundair onderwijs

De datum voor het melden van een nieuwe scholengemeenschap of een wijzing van een samenstelling wordt in het basisonderwijs gelijk getrokken met de datum in het secundair onderwijs.

Enkel secundair onderwijs

Verduidelijken berekening globale puntenenveloppe

De berekening van de globale puntenveloppe wordt verduidelijkt voor de situatie dat scholen in of uit een scholengemeenschap stappen.

Aanpassing normen maritiem onderwijs

Er is een afzonderlijke rationalisatienorm bepaald op schoolniveau voor scholen die uitsluitend unieke structuuronderdelen aanbieden. Er zijn eveneens rationalisatienormen per graad bepaald voor scholen die uitsluitend maritiem onderwijs aanbieden. Dit betekent dat op scholen voor maritiem onderwijs met louter unieke structuuronderdelen rationalisatienormen op twee niveaus (school en graad) van toepassing zijn. Met dit artikel worden de normen geüniformeerd zodat enkel de bestaande normen op schoolniveau van toepassing zijn.

Lesbijwoning vanuit het buitengewoon secundair onderwijs in het buitengewoon secundair onderwijs - beperking tot 1 schooljaar loslaten

Bij de lesbijwoning vanuit het buitengewoon secundair onderwijs in eenzelfde of een andere administratieve groep van het buitengewoon secundair onderwijs wordt de beperking tot 1 schooljaar losgelaten.

Overcapaciteitsgroep leerlingen uit buurt in het inschrijvingsrecht gewoon secundair onderwijs

Er wordt een overcapaciteitsgroep voorzien voor leerlingen uit de buurt voor inschrijvingen in de dichtstbijzijnde officiële of vrije school. In het Vlaams Regeerakkoord 2024-2029 is hierover opgenomen: *"Scholen secundair onderwijs krijgen de mogelijkheid om in overcapaciteit inschrijvingen te aanvaarden van leerlingen uit de buurt.".*

Opheffing transitieartikelen naar aanleiding van uitrol modernisering secundair onderwijs

De invoering van de modernisering van het secundair onderwijs is leerjaar na leerjaar verlopen. Tijdens deze "transitieperiode" doofden enkele bepalingen van de Codex Secundair Onderwijs leerjaar na leerjaar uit. Vanaf het schooljaar 2025-2026 is het secundair onderwijs volledig gemoderniseerd. De bepalingen van de transitieperiode kunnen nu volledig worden opgeheven met het oog op transparante en vereenvoudigde regelgeving.

Differentiatie-uren in de eerste graad

In het secundair onderwijs werden recent grote hervormingen doorgevoerd. De inzet van de differentiatie-uren in de eerste graad wordt geoptimaliseerd. Scholen krijgen meer vrijheid bij de invulling van het pakket aan differentiatie-uren. Ze kunnen ervoor kiezen om die in te vullen met algemene (Nederlands, wiskunde, …), dan wel praktijkvakken, kunstvakken of technische vakken. Op die manier kunnen scholen vanaf het 1ste jaar maximaal inspelen op de capaciteiten en interesses van leerlingen en op het aso-, tso-, kso- en bso-aanbod in de volgende jaren. Er wordt verder verduidelijkt dat leerlingen steeds de remediërende pakketten moeten volgen die de klassenraad hen oplegt.

Naamswijziging 7de leerjaren naar aanleiding van modernisering secundair onderwijs

Vanaf het schooljaar 2025-2026 worden de 7de leerjaren gemoderniseerd. Deze modernisering brengt een naamswijziging met zich mee. In verschillende artikelen van de Codex Secundair Onderwijs wordt de naamswijziging van de 7de leerjaren doorgevoerd. In sommige gevallen brengt de naamswijziging ook een inhoudelijke wijziging met zich mee. Dit wordt telkens toegelicht in de artikelsgewijze toelichting.

Modernisering secundair onderwijs: studiebewijzen secundair onderwijs en examencommissie

Door de modernisering van het secundair onderwijs zijn er aanpassingen nodig aan de bepalingen rond het uitreiken van het diploma secundair onderwijs.
De bevoegdheid van de examencommissie om studiebewijzen uit te reiken, wordt aangepast aan de modernisering. Hierdoor kan de examencommissie de studiebewijzen uitreiken zoals deze gelden in het gemoderniseerde secundair onderwijs voor de structuuronderdelen die zij zal organiseren.
De examencommissie krijgt eveneens de bevoegdheid om een bewijs van algemene vorming uit te reiken aan leerlingen aan leerlingen die geslaagd zijn voor de algemene vorming, maar niet voor de beroepsgerichte vorming.

Aanpassing extra werkingsbudget in het kader van de capaciteitsproblematiek

Er gebeurt een aanpassing aan het extra werkingsbudget in het kader van de capaciteitsproblematiek. In het schooljaar 2025-2026 worden de vernieuwde zevende jaren voor de eerste keer ingericht. Deze zevende jaren zijn niet meer gekoppeld aan een onderwijsvorm. Daarom is er een aanpassing nodig aan de berekeningsmethode van dit werkingsbudget.

Omzetting structuuronderdelen

Er wordt een kader voorzien om toekomstige actualisaties van het Vlaams secundair studieaanbod en de gevolgen daarvan voor bestaand en nieuw aanbod van scholen te regelen.

Werkplekleren

De codex secundair onderwijs bevat in artikel 157/7/1 de stageverplichting in de derde graad dubbele finaliteit en arbeidsmarktfinaliteit. In sommige leerjaren wordt die verplichting qua invulling verruimd naar andere vormen van werkplekleren.

Hoger onderwijs

Heroriëntering systeembrede analyse binnen kwaliteitszorgsysteem hoger onderwijs

De Nederlands Vlaamse Accreditatie Organisatie (NVAO) voert jaarlijkse systeembrede analyses uit om goede praktijken van onderwijsbeleid en onderwijskwaliteit in het hoger onderwijs in beeld te brengen en hogeronderwijsinstellingen de kans te geven om van elkaar te leren.
Uit het decretaal evaluatierapport van het Vlaamse kwaliteitszorgsysteem is gebleken dat de huidige invulling van de systeembrede analyse dient te worden herzien. Om ruimte te geven aan de nodige hervormingsoefening voor het proces wordt de huidige cyclus beëindigd.

Bepalen van het tarief voor een beperkte instellingsreview

In de Codex Hoger Onderwijs worden de grenzen bepaald waarbinnen de minister voor onderwijs het tarief kan vastleggen voor de verschillende beoordelingsprocedures door de NVAO. Een tarief voor een beperkte instellingsreview, na een instellingsreview met beperkte geldigheidsduur, ontbreekt en wordt nu toegevoegd.

Vrijstelling instellingsreview kleine hogeronderwijsinstelling

Uit de decretale evaluatie van het kwaliteitszorgsysteem van het hoger onderwijs is gebleken dat de omvangrijke procedure van de instellingsreview veel planlast veroorzaakt voor kleinere instellingen. Daarom wordt voor deze instellingen met onderwijsbevoegdheid voor één studiegebied de mogelijkheid voorzien om niet meer verplicht de instellingsreview te doorlopen, maar voor elke opleiding opnieuw een opleidingsaccreditatie aan te vragen bij de Nederlands-Vlaamse Accreditatieorganisatie (NVAO).

Schrappen overgangsmaatregel pilotenopleiding

In het kader van de sociale begeleidingsmaatregelen voor de ontslagen SABENA-personeelsleden werd in 2001 een overgangsmaatregel ingevoegd waardoor "de opleiding tot lijnpiloot georganiseerd door een door het Belgisch Bestuur van de Luchtvaart erkende privé-instelling wordt gelijkgesteld met een basisopleiding van één cyclus in een hogeschool in de Vlaamse Gemeenschap.". Na 20 jaar

heeft deze overgangsmaatregel geen meerwaarde meer en levert ze verschillende problemen op bij de toepassing ervan, waardoor ze wordt opgeheven.

Indientermijn accreditatieaanvraag anderstalige opleiding

Instellingen kunnen van de Commissie Hoger Onderwijs of de Vlaamse Regering de toelating krijgen om een anderstalige initiële bachelor- of masteropleiding te organiseren. Met het decreet over het onderwijs XXXIV is bepaald dat deze opleidingen in de toekomst een accreditatieaanvraag zullen moeten indienen. Nu wordt bepaald hoe lang deze toelating geldig is, waardoor het duidelijk wordt wanneer er voor deze opleidingen een accreditatieaanvraag ingediend moet worden.

Technische rechtzetting financiering master basisonderwijs

Via ODXXXIV werd de master basisonderwijs in het hoger onderwijs ingevoerd. De gehanteerde omschrijving voor de voorziene financiering is niet geheel correct en geeft bij de uitvoering problemen. De formulering wordt rechtgezet.

Lesbijwoning in het hoger onderwijs door leerlingen secundair onderwijs

Laatstejaarsleerlingen secundair onderwijs hebben de mogelijkheid om tijdelijk lessen te volgen aan een hogeschool of universiteit. Het gaat dan om een zogenaamd "proeven" van vervolgonderwijs dat zowel uitdagend en inspirerend kan zijn als richting kan geven aan latere studiekeuzes. In de praktijk gaat het normaliter over cognitief sterkere leerlingen waarvoor de betrokken secundaire school/klassenraad bereid is de tijdelijke afwezigheid te wettigen en afspraken maakt met de instelling hoger onderwijs. Deze regeling wordt uitgebreid naar de volledige derde graad en het maximaal aantal studiepunten wordt opgetrokken.

Volwassenenonderwijs

Aanpassingen NT2-test volwassenenonderwijs

In uitvoering van het Vlaams Regeerakkoord 2024-2029 worden enkele bepalingen m.b.t. de NT2-test in het volwassenenonderwijs aangepast.

Deelkwalificatiebewijs voor voormalige cursist

De ruimere invulling die via Onderwijsdecreet XXXIV aan de definities van de eindstudiebewijzen van het volwassenenonderwijs is gegeven, wordt uitgebreid naar de deelkwalificatiebewijzen. Op die manier kunnen centra ook aan hun voormalige cursisten die pas op het einde van hun deelkwalificatietraject vrijstellingen kunnen verkrijgen, een deelkwalificatiebewijs uitreiken.

Automatische vrijstelling algemene vorming SO

In functie van een vlottere werking tussen het secundair onderwijs, de examencommissie en het volwassenenonderwijs krijgen jongeren met een bewijs

van slagen voor de algemene vorming in het voltijds secundair onderwijs een automatische vrijstelling wanneer zij hun kwalificerende leerweg verderzetten in een centrum voor volwassenenonderwijs.

Aanpassing tijdelijke onderwijsbevoegdheid ICT

CVO die gebruik hebben gemaakt van de tijdelijke regelluwe maatregel om hun onderwijsbevoegdheid voor het studiegebied informatie- en communicatietechnologie in een andere vestigingsplaats uit te oefenen voor een algemeen ICT-aanbod, kunnen dit aanbod tot en met schooljaar 2025-2026 blijven inrichten. Zo krijgt die tijdelijke ICT-onderwijsbevoegdheid dezelfde einddatum als de specifieke tijdelijke ICT-bevoegdheid in het kader van Edusprong of Digisprongmiddelen.

Alternerende en duale opleidingen

Vervanging van de verwijzingen naar de buitencontractuele aansprakelijkheidsregels uit het oud Burgerlijk Wetboek door correcte verwijzingen naar het nieuwe Burgerlijk Wetboek

In het decreet van 10 juni 2016 tot regeling van bepaalde aspecten van alternerende opleidingen en in het decreet van 25 maart 2022 tot regeling van bepaalde aspecten van duale opleidingen in het volwassenenonderwijs is een artikel opgenomen over de buitencontractuele aansprakelijkheid bij de uitvoering van een alternerende en duale opleiding door een leerling/cursist.

Beide decreten verwijzen nog naar artikel 1384 van het Burgerlijk Wetboek. Die verwijzingen zijn niet meer correct. Dat wetboek is inmiddels het “oud Burgerlijk Wetboek” geworden. De artikelen 1382 tot en met 1386bis van het oud Burgerlijk Wetboek zijn bovendien op 1 januari 2025 opgeheven. Op die datum trad het nieuwe boek 6 van het Burgerlijk Wetboek in werking.

Beide decreten worden retroactief aangepast aan de huidige aansprakelijkheidsregels die in werking traden op 1 januari 2025.

Verruiming van de beroepsmogelijkheid bij de beëindiging van een overeenkomst alternerende opleiding

Zoals bepaald in het decreet van 10 juni 2016 tot regeling van bepaalde aspecten van alternerende opleiding kan de onderneming, de leerling of de wettelijke vertegenwoordiger, naargelang het geval, beroep aantekenen tegen de reden van de beëindiging van de overeenkomst van alternerende opleiding bij het Vlaams Partnerschap Duaal Leren als hij van oordeel is dat de ingeroepen reden de beëindiging niet wettigt.

Als de onderneming de overeenkomst beëindigt op een wijze die strijdig is met de bepalingen van het decreet, dan is deze laatste een vergoeding verschuldigd ten belope van 1 maand leervergoeding. Er wordt echter nergens bepaald hoe dit kan vastgesteld worden en waar de leerling of de wettelijke vertegenwoordiger dit kan aanvechten.

Met de beoogde wijziging worden de beroepsmogelijkheden in het kader van de beëindiging van de overeenkomst van alternerende opleiding verruimd.

Correctie samenstelling Vlaams Partnerschap Duaal Leren en toewijzing stemrecht in het kader van sectorale partnerschappen

Met deze artikelen worden technische correcties doorgevoerd aan artikel 2bis van het decreet van 10 juni 2016 tot regeling van bepaalde aspecten van alternerende opleidingen wat betreft de samenstelling van het Vlaams Partnerschap Duaal Leren en aan artikel 2sexies wat betreft de samenstelling van een sectoraal partnerschap en de regeling rond stemrecht binnen een sectoraal partnerschap.

Leerlingenvervoer

Subsidiëring van parkingwachters op overstapparkings voor het zonaal collectief leerlingenvervoer

De Lijn is verantwoordelijk voor de organisatie van het zonaal collectief leerlingenvervoer en kiest daarbij soms voor het gebruik van overstapparkings. Overstapparkings zijn echter vaak toegankelijk voor ander verkeer en/of personen die niet tot de school behoren, wat gevaarlijk kan zijn voor de overstappende leerlingen. Vanuit de betrokken scholen komt dan ook reeds vele jaren de vraag om onder de brede noemer van 'busbegeleiding' ook parkingwachters te mogen aanstellen. Om de veiligheid op dergelijke overstapparkings te kunnen garanderen, wordt aan deze vraag tot subsidiëring tegemoetgekomen.
Een specifieke rechtsgrond voor de subsidiëring van parkingwachters ontbreekt op dit moment. Dit wordt nu rechtgezet.

Impactanalyse

JoKER

Verbod op slimme apparaten (basis- en secundair onderwijs)

Met het verbod op slimme apparaten worden de rechten van kinderen verbeterd. Het verbod op slimme apparaten zorgt ervoor dat leerlingen zich beter zullen concentreren, het vermindert cyberpesten, verbetert het mentaal welzijn en het bevordert sociale interactie. Ook creëert het duidelijkheid voor scholen en leerlingen. Voor onderwijsdoeleinden kunnen slimme apparaten wel gebruikt worden. Er worden ook uitzonderingen voorzien voor leerlingen met specifieke onderwijsbehoeften, omwille van medische redenen en voor individuele leerlingen in de tweede en derde graad van het secundair onderwijs van het voltijds gewoon en opleidingsvorm 4 buitengewoon secundair onderwijs, de kwalificatiefase en de facultatieve integratiefase van opleidingsvorm 3 buitengewoon secundair onderwijs en de opleidingen Verpleegkunde en Basisverpleegkunde van het hoger beroepsonderwijs, bij persoonlijke omstandigheden en mits toestemming van de directie of zijn afgevaardigde.

Verder geldt het verbod in de derde graad van het voltijds gewoon secundair onderwijs en van opleidingsvorm 4 buitengewoon secundair onderwijs, de kwalificatiefase en de facultatieve integratiefase van opleidingsvorm 3 buitengewoon secundair onderwijs en de opleidingen Verpleegkunde en Basisverpleegkunde van het hoger beroepsonderwijs enkel tijdens de lessen.

Daar waar het verbod ook geldt voor extra-murosactiviteiten is voorzien dat slimme apparaten gebruikt kunnen worden mits toestemming van de directie of zijn afgevaardigde (bijv. leerkrachten).

In vergelijking met de nuloptie waar er geen verbod is en waar het soms moeilijk is voor scholen om een verbod op te leggen, is het dus een verbetering van de kinderrechten.

Huisonderwijs

Met de toevoeging van "geaccrediteerde Europese scholen" wordt er meer rechtszekerheid gecreëerd voor de leerlingen in de geaccrediteerde Europese scholen. Deze leerlingen volgen immers een opleiding die leidt tot een Europees Baccalaureaat, een erkend studiebewijs, maar zouden zonder deze toevoeging ook onder diverse verplichtingen van huisonderwijs vallen zoals het deelnemen aan de Examencommissie. Die verplichtingen van huisonderwijs hebben als doel het recht op onderwijs van de leerling te garanderen. De geaccrediteerde Europese scholen zijn echter onderwijsinstellingen met een gecontroleerd en erkend onderwijsaanbod waar het recht op onderwijs gegarandeerd wordt. Het is dus niet in het belang van de leerlingen die les volgen in de geaccrediteerde Europese scholen om ook onder de verplichtingen van huisonderwijs te vallen (de nuloptie).

Mogelijkheid voorzien tot overdracht van punten bij een uitstap uit de scholengemeenschap in het basisonderwijs

De wijziging zorgt ervoor dat scholengemeenschappen in geval van uitstap van scholen punten kunnen overdragen naar de scholen waar de leerlingen die de punten gegenereerd hebben school lopen. Dit komt de ondersteuning van deze leerlingen ten goede.

KOALA taalscreening

Het wordt mogelijk om voor leerlingen met een IAC-verslag een keuze te maken om deel te nemen aan de KOALA taalscreening. Dit kan zowel in het gewoon als in het buitengewoon onderwijs. De wijziging zorgt ervoor dat een ruimere groep vijfjarigen voortaan kan deelnemen aan de KOALA taal screening, zodat zij vervolgens - indien nodig - ook breder ondersteund kunnen worden op het vlak van versterking van het Nederlands, omdat ook zij voortaan extra taalleerkansen kunnen krijgen via de taalintegratietrajecten.

Overcapaciteitsgroep leerlingen uit de buurt (secundair onderwijs)

Deze mogelijkheid zorgt ervoor dat leerlingen en hun ouders in het secundair onderwijs die initieel geweigerd worden in de scholen wegens capaciteit of met

een volzet-verklaring, alsnog een plek kunnen krijgen in overcapaciteit in de dichtstbijzijnde vrije of officiële school, waarbij rekening wordt gehouden met het door hun gewenste studieaanbod met betrekking tot het studiedomein, de finaliteit en de onderwijsvorm.

Lesbijwoning vanuit buitengewoon secundair onderwijs in buitengewoon secundair onderwijs – loslaten beperking tot 1 schooljaar

Bij de lesbijwoning vanuit het buitengewoon secundair onderwijs in eenzelfde of een andere administratieve groep van het buitengewoon secundair onderwijs wordt de beperking tot 1 schooljaar losgelaten.
Door deze wijziging kan er meer op maat gewerkt worden van de noden van leerlingen in functie van hun IAC-verslag of hun OV4-verslag. Er moet niet meteen na 1 schooljaar gekeken worden naar een heroriëntering van de leerling, bijvoorbeeld naar een andere opleidingsvorm, al blijft dit wel een optie als dit voor de leerling aangewezen is.

Implementatie

Bij de implementatie gebeurt de communicatie:
- via wijzigingen in diverse omzendbrieven;
- via communicatiekanalen die doelgroepgericht en per onderwijsniveau info
- verspreiden (bv. nieuwsbrief over schoolbeleid en regelgeving).

Handhaving en toezicht: het Agentschap voor Onderwijsdiensten, het Agentschap voor Hoger Onderwijs, Volwassenenonderwijs, Kwalificaties en Studietoelagen, de Onderwijsinspectie en de regeringscommissarissen houden toezicht op de naleving van de verschillende maatregelen in dit decreet.

Dit decreet treedt in werking op 1 september 2025. De motiveringen voor een afwijkende inwerkingtreding zijn opgenomen in de toelichtingen bij het desbetreffende artikel.

C. Totstandkomingsprocedure

A. Advies van de SERV

De SERV bracht op 20 januari 2025 een advies uit. Het advies van SERV betreft volgende thema's.

1. Inzet op Nederlands

De SERV juicht de goede opvolging van de kennis van het Nederlands bij kinderen en jongeren toe. De SERV wijst erop dat de extra uren voor de betrokken kinderen laagdrempelig ingericht moeten worden. De bereikbaarheid van de lesplaats is een aandachtspunt wanneer leerlingen van verschillende scholen worden samengebracht.

Er wordt erkend dat er bij de organisatie van deze lessen aandacht moet zijn voor de praktische implicaties voor de betrokken leerlingen, zeker als er door

verschillende scholen wordt samengewerkt. Er wordt voor gekozen hier geen regels rond vast te leggen. Scholen krijgen de vrijheid om de extra lessen te organiseren op de wijze die het best past gegeven de lokale schoolcontext.

2. Flexibele leerwegen

De SERV is voorstander van meer flexibele leerwegen in het SO en van de erkenning van eerder verworven competenties in het volwassenenonderwijs, mits dit actief gekoppeld wordt aan toeleiding naar kwalificerende trajecten.

Het bewijs van slagen voor algemene vorming heeft inderdaad uitsluitend een meerwaarde voor wie zijn kwalificerende leerweg verderzet. Op de arbeidsmarkt zal dit deelstudiebewijs geen civiel effect hebben. Maar ook als de jongere niet meteen doorstroomt naar de examencommissie of het volwassenenonderwijs, behoudt het bewijs van slagen voor algemene vorming zijn waarde voor het geval de jongere pas later besluit om zijn kwalificerende leerweg verder te zetten. Wie als ongekwalificeerde schoolverlater eerst zijn kansen waagt op de arbeidsmarkt en daarna vaststelt dat het toch de moeite loont om alsnog een kwalificatiebewijs te behalen, zal dat vlotter kunnen met een bewijs van slagen voor algemene vorming. Voor schoolverlaters met een diploma van het ASO die zich willen herscholen via een beroepsopleiding van het volwassenenonderwijs bestaat er al een automatische vrijstelling van het algemeen vormend gedeelte (zie artikel 41, §4,3° van het decreet volwassenenonderwijs). Zij hoeven in het volwassenenonderwijs enkel nog het certificaat van de diplomagerichte beroepsopleiding te behalen en kunnen dan een diploma secundair onderwijs met de benaming van deze beroepsopleiding uitgereikt krijgen om hun kansen op de arbeidsmarkt te verhogen. Deze maatregel is het meest zinvol voor lerenden in arbeidsmarkt- en dubbele finaliteit.

3. Inzet differentiatie-uren

De SERV wijst erop dat de oriënterende functie van de 1ste graad niet onder druk mag komen te staan. Verder wijst de SERV er op dat ook remediëring gegarandeerd moet blijven.

De oriënterende functie van de eerste graad wordt behouden en wordt zelfs versterkt. Er wordt niet geraakt aan het aantal differentiatie-uren en evenmin aan de invulling hiervan met remediëring en verdieping. Door de mogelijke invulling van de differentiatie-uren te verbreden, hebben scholen net meer mogelijkheden om die oriënterende functie uit te werken. In het artikel wordt geëxpliciteerd dat remediëring verplicht is voor leerlingen aan wie de klassenraad dit oplegt. Het is zeker niet de bedoeling dat de differentiatie in de eerste graad een voorafname inhoudt op de latere studiekeuze van de leerling.

4. Inschrijvingsbeleid

De SERV beklemtoont het belang van een recht op inschrijving in een “bereikbare school”.

Het belangrijkste instrument om dergelijk recht te garanderen is investeren in voldoende capaciteit. De inspanningen inzake bijkomende onderwijsinfrastructuur zullen onverminderd verdergezet. Deze bepalingen voorzien in een extra instrument voor het inschrijvingsbeleid van scholen om leerlingen uit de buurt, waar mogelijk, een plaats te geven in overcapaciteit.

5. 7de jaren

De SERV geeft aan dat de gefragmenteerde aanpak van de aanpassing van de regelgeving rond de zevende jaren zorgt voor verwarring. De SERV geeft aan dat er volgens de matrix secundair onderwijs nog steeds 7de jaren na een opleiding in de dubbele finaliteit. Leerlingen die een 7de leerjaar volgen na OK4 kunnen nog steeds een opleiding volgen in het hoger onderwijs en dus niet direct doorstromen naar de arbeidsmarkt.

Het klopt inderdaad dat leerlingen die het zevende leerjaar na OK 4 volgen ervoor kunnen opteren om hierna een opleiding te volgen in het hoger onderwijs en niet onmiddellijk door te stromen naar de arbeidsmarkt. Het is evenwel niet zo dat het zevende leerjaar gericht op instroom arbeidsmarkt na OK 4 behoort tot de dubbele finaliteit. De zevende jaren zijn niet ingedeeld in finaliteiten zoals de opleidingen in de eerste twee leerjaren van de derde graad. Wel wordt het opzet van de opleidingen net heel duidelijk uit de benamingen hiervan, met name ‘gericht op het hoger onderwijs’ of ‘gericht op instroom arbeidsmarkt’. Er zijn geen zevende jaren die beide combineren.

Bij de aanpassing van de regelgeving m.b.t. de zevende jaren diende er rekening te worden gehouden met de progressieve uitrol van de modernisering van het secundair onderwijs. Dit verklaart mogelijks waarom de aanpak als gefragmenteerd wordt ervaren.

B. Advies van de VLOR

De VLOR bracht op 23 januari 2025 een advies uit. Het advies van de VLOR betreft volgende thema’s.

1. Verbod op slimme apparaten in het leerplichtonderwijs

De VLOR geeft aan dat er geen overeenstemming is binnen de VLOR over de wenselijkheid van de maatregel om via een decreet dat verbod op te leggen. Daarbij wordt door een aantal partners het standpunt ingenomen dat het verbod een duidelijke regel biedt die overal hetzelfde is en concurrentie tussen scholen voorkomt. Andere partners argumenteren dat scholen meer ruimte moeten hebben om eigen beleid te voeren en dat in de memorie van toelichting onvoldoende gemotiveerd is waarom minder ingrijpende maatregelen niet volstaan. Daarbij wordt ook betreurd dat de mogelijkheden om via betrokkenheid en inspraak van leerlingen, ouders en onderwijspersoneel tot gedragen beleid op schoolniveau beperkt worden.

Verder stelt de VLOR dat er moet blijvend ingezet worden op digitale geletterdheid, dat de onderwijsverstrekkers scholen zullen ondersteunen in de uitwerking van een handhavingsbeleid en dat de VLOR scholen aanmoedigt dit beleid participatief vorm te geven.

Ten gevolge van het VLOR-advies is de memorie van toelichting verder uitgewerkt.
Zoals beschreven in de algemene toelichting van de memorie van toelichting zijn er veel studies die de noodzaak aan een verbod op slimme apparaten/smartphones aantonen. Echter blijkt het in de praktijk niet eenvoudig voor scholen om zelf een verbod in te stellen. Er is de concurrentie tussen scholen, ouders en leerlingen verzetten zich soms etc. Bijgevolg is een verbod noodzakelijk.

In de algemene toelichting is ook een uitgebreide motivering opgenomen waarbij aangetoond wordt dat het verbod de grondrechten respecteert. Verder is er voldoende beleidsruimte voor scholen (bijv. voor onderwijsdoeleinden en het handhavingsbeleid) zodat een participatief traject over dit beleid op schoolniveau mogelijk is. Ook kunnen slimme apparaten gebruikt worden voor onderwijsdoeleinden dus om digitale geletterdheid te ontwikkelen. Het verbod staat het inzetten op digitale geletterdheid dus niet in de weg.

2. Drie uur extra Nederlands in het eerste jaar secundair onderwijs

De VLOR onderschrijft het belang van een goede kennis van het Nederlands om alle leerlingen de nodige kansen te bieden. De VLOR pleit er evenwel voor om de klassenraad van het basisonderwijs een adviserende bevoegdheid te geven en geen beslissingsbevoegdheid. De VLOR haalt de organiseerbaarheid van de extra uren, vooral in kleinere scholen, aan als aandachtspunt en geeft mee dat een samenwerking tussen verschillende scholen kan leiden tot een extra verplaatsingskost. Ook het lerarentekort roept vragen op over de beschikbaarheid van voldoende leerkrachten.

Gezien het essentiële belang van een goede kennis van het Nederlands voor de verdere schoolloopbaan van de leerling, is de keuze expliciet gemaakt om de klassenraad basisonderwijs een beslissingsbevoegdheid te geven. De klassenraad van het secundair onderwijs kan in de loop van het eerste schooljaar van de leerling in het secundair onderwijs de extra uren voor de leerling wel verminderen of stopzetten op basis van de studievoortgang van de leerling.
De organiseerbaarheid is inderdaad een aandachtspunt. Daarom is er voor gekozen om scholen zoveel mogelijk flexibiliteit te geven in de organisatie. Scholen kunnen zelf bekijken welke organisatievorm het beste past bij hun situatie, al dan niet in samenwerking met andere scholen.
De maatregelen die de Vlaamse Regering neemt om het lerarentekort tegen te gaan, zijn ook van toepassing op de extra uren Nederlands.

3. Een overcapaciteitsgroep voor leerlingen uit de buurt in het gewoon secundair onderwijs

De maatregel roept bij de VLOR vragen en bezorgdheden op over de operationalisering en mogelijke gevolgen ervan.

Wat betreft de operationalisering en de gevolgen van deze bepalingen is het zo dat er voorzien wordt in een extra instrument voor het inschrijvingsbeleid van scholen om leerlingen uit de buurt, waar mogelijk, een plaats te geven in overcapaciteit. Scholen beslissen zelf of ze gebruik maken van deze overcapaciteitsgroep, het is geen verplichting. De inspanningen inzake bijkomende onderwijsinfrastructuur zullen onverminderd worden verdergezet. Er is ook voorzien dat scholen niet eerst hun capaciteit een beetje kunnen verlagen door minder leerlingen in te schrijven, om dan nadien een groter aantal leerlingen in te kunnen schrijven via deze overcapaciteitsgroep. Het vertrekpunt voor iedere studierichting en leerjaar is het aantal leerlingen dat is ingeschreven in het vorig schooljaar. Als er minder leerlingen zouden ingeschreven zijn dan vorig jaar, kan de school geen gebruik maken van deze regeling om leerlingen uit de buurt in te schrijven in overcapaciteit.

4. Aanpassingen aan de NT2-test in het volwassenenonderwijs

De verhoging van het percentage voor de beoordeling van de NT2-test aan de hand van toetsvragen uit een gestandaardiseerde databank geeft volgens de Vlor geen blijk van vertrouwen in de professionaliteit van de lesgevers en aanbieders. Bovendien wordt deze aanpassing te snel ingevoerd omdat er nog geen databank beschikbaar is met gevalideerde vragen.

De aanpassing van de verhouding 40%-60% naar 20%-80% trajectevaluatie ten opzichte van de evaluatie van de gestandaardiseerde NT2-test is bepaald in het Vlaams Regeerakkoord 2024-2029. Met de NT2-test willen we een hefboom bieden zodat elke inburgeraar, maar ook andere anderstaligen, traag-of snel-lerend, ongeacht de plaats waar hij NT2 volgt, hetzelfde taalniveau kan halen en dit ook vast kan stellen in de dagelijkse realiteit, bijvoorbeeld op het werk, bij het solliciteren, tijdens het oudercontact, voor consultaties, enz. De doelstelling van de verhouding tussen trajectevaluatie en gestandaardiseerde NT2-test is dus om een meer gelijke standaard te creëren voor de leerresultaten van NT2-cursisten in Vlaanderen. Daarnaast is het behalen van het NT2-certificaat op niveau A2 een voorwaarde in het inburgeringstraject van nieuwkomers, wat bijkomend het belang van de test onderstreept. Het verhogen van het percentage naar 80% treedt pas in werking op 1 september 2025. Dat biedt nog tijd en ruimte aan de overheid om voldoende gevalideerde vragen beschikbaar te maken in de databank.

C. Advies van de Raad van State.

D. Bevoegdheid van de Vlaamse Gemeenschap en het Vlaamse Gewest

Niet van toepassing.

II. Toelichting bij de artikelen

Hoofdstuk 1. Inleidende bepaling

Artikel 1

Behoeft geen toelichting.

Hoofdstuk 2. Wijzigingen van het decreet basisonderwijs van 25 februari 1997

Artikel 2

Dit artikel voegt de definitie van een slim apparaat in. Een slim apparaat is een apparaat dat kan verbinden met andere apparaten via telefoonnetwerken, netwerken en via verschillende draadloze protocollen (zoals WI-FI, 5G, bluetooth…). Dit betekent dat niet alleen smartphones verboden worden, maar ook smartwatches, bluetooth oortjes, gewone GSM's die niet met WIFI of andere mobiele netwerken kunnen verbinden, etc.

Artikel 3

In artikel 11quater van het decreet basisonderwijs wordt omschreven welke leerlingen deelnemen aan de verplichte screening bij het begin van de leerplicht. Momenteel worden enkel leerlingen in het gewoon onderwijs gevat. Met voorliggend artikel wordt dit aangepast zodat de KOALA taalscreening ook in het buitengewoon kleuteronderwijs afgenomen kan worden. Daarnaast worden er voor alle leerlingen met een IAC-verslag in het gewoon en het buitengewoon kleuteronderwijs nieuwe opties voorzien: voor de leerlingen in het gewoon kleuteronderwijs een opt-out, voor de leerlingen in het buitengewoon kleuteronderwijs een opt-in. Deze beslissingen worden voor een leerling genomen door de school in samenspraak met de ouders.

Artikel 4, 5 en 6

Deze artikelen voegen de geaccrediteerde Europese scholen toe aan de categorieën van scholen in het basis- en secundair onderwijs waarvoor de verplichtingen gekoppeld aan huisonderwijs niet gelden.

Artikel 7

Dit artikel voegt een element toe aan schoolreglement, namelijk het verbod op het gebruik van slimme apparaten.

Artikel 8

Dit artikel voegt een nieuw hoofdstuk, met de titel 'het verbod op het gebruik van slimme apparaten' in, in het decreet basisonderwijs.

Artikel 9

Dit artikel regelt het effectieve verbod op slimme apparaten. Het verbod op het gebruik van slimme apparaten geldt tijdens de periode van de normale aanwezigheid van leerlingen op school, dus niet alleen op school maar ook tijdens extra-murosactiviteiten (behoudens toelating door de directie of zijn afgevaardigde).

De periode van de normale aanwezigheid van de leerlingen op school is de volledige periode voor de aanvang van de lessen 's morgens tot na de laatste les van de lesdag. Dit betekent dus dat het gebruik van slimme apparaten ook verboden is tijdens de middagpauze.

Voor door de school bepaalde onderwijsdoeleinden kunnen slimme apparaten wel toegelaten worden. Zo behouden scholen ruimte om tijdens de lessen slimme apparaten zoals laptops, tablets, smartphones te gebruiken voor educatieve doeleinden. Ook het gebruik van smartphones voor tweetrapsverificatie kan binnen dit kader toegelaten worden. Buiten de lestijd (bijv. op de speelplaats) is het gebruik van slimme apparaten dus verboden.

Het gebruik van slimme apparaten voor onderwijsdoeleinden betekent niet dat een school kan eisen dat leerlingen slimme apparaten aankopen. De maximumfactuur blijft van toepassing. Een school kan wel toestaan dat leerlingen hun eigen apparaat meenemen voor bepaalde lessen.

Verder is er een uitzondering op het verbod voorzien als slimme apparaten nodig zijn in het kader van redelijke aanpassingen voor leerlingen met specifieke onderwijsbehoeften en omwille van medische redenen.

Als laatste is het gebruik van slimme apparaten verboden tijdens extra-murosactiviteiten. Enkel mits toestemming van directie of zijn afgevaardigde (bijv. leerkrachten) kunnen slimme apparaten gebruikt worden. Zo kunnen slimme apparaten gebruikt worden zodat bijvoorbeeld leerlingen die verloren gelopen zijn zelf kunnen bellen naar de leraar of de leraar hen kan contacteren of tijdens een stadspel.

De school blijft autonoom bevoegd om zelf te beslissen hoe ze schendingen van het verbod sanctioneert.

Artikel 10

Dit artikel bepaalt dat de klassenraad bij de beslissing over het uitreiken van het getuigschrift basisonderwijs eveneens bepaalt of de leerling wordt verplicht om in zijn eerste schooljaar van het secundair drie uur extra Nederlands te volgen, bovenop de wekelijkse lessentabel. De klassenraad kan deze drie uur opleggen zowel aan leerlingen die het getuigschrift behalen als aan leerlingen voor wie de klassenraad beslist dat zij het getuigschrift niet krijgen.

Artikel 11

Scholen zijn verplicht om de beslissing dat een leerling drie extra uren Nederlands zal moeten volgen in het secundair onderwijs mee te delen aan de

ouders. Ouders kunnen niet in beroep gaan tegen de beslissing om drie extra uren Nederlands te moeten volgen. Omgekeerd hoeven scholen ouders niet te informeren indien de leerling niet verplicht wordt om in het secundair onderwijs drie extra uren Nederlands te volgen.

Artikel 12

Deze artikelen bepalen dat het verbod op het gebruik van slimme apparaten en de naleving ervan deel uitmaken van de erkenningsvoorwaarden.

Artikel 13

Zowel in het basis- als secundair onderwijs kunnen scholen om de zes jaar een nieuwe scholengemeenschap oprichten of een bestaande scholengemeenschap wijzigen van samenstelling. Deze periodes lopen voor beide niveaus gelijk.

Elke beslissing of overeenkomst met betrekking tot de vorming of de wijziging van een scholengemeenschap wordt in het secundair onderwijs uiterlijk 31 maart van het schooljaar voorafgaand aan de inwerkingtreding aan Agodi gemeld. In het basisonderwijs was deze datum vóór 15 juni.

Met deze aanpassing wordt deze datum voor beide niveaus van het leerplichtonderwijs gelijk gemaakt, namelijk vóór 1 april van het schooljaar voorafgaand aan de datum van inwerkingtreding van de beslissing of overeenkomst.

Deze aanpassing heeft voor het basisonderwijs het bijkomende voordeel dat basscholen tijdig op de hoogte kunnen gebracht worden door Agodi van hun omkadering voor de scholengemeenschappen.

Artikel 14

Scholengemeenschappen worden in principe gevormd voor 6 schooljaren. In uitzonderlijke situaties kunnen scholen uit de scholengemeenschap stappen. Sommige punten worden toegekend aan de scholengemeenschappen op basis van de teldag van de eerste schooldag van februari van het voorgaande schooljaar. De leerlingen van de scholen die uit de scholengemeenschap stappen, genereren dus omkadering voor hun oude scholengemeenschap in het jaar van uitstap en niet voor hun nieuwe. Het voorliggende artikel maakt het mogelijk enerzijds dat naast punten zorg (momenteel al voorzien) ook punten stimulus (voor de werking) kunnen worden overgedragen en anderzijds dat overdracht ook kan bij uitstap uit een scholengemeenschap in een situatie van fusie van gemeenten (uitstapmogelijkheid die vrij recent is ingevoerd). Overdracht van punten stimulus kan, gezien eventuele personeelsrepercussies, pas vanaf het schooljaar 2026-2027, zijnde het schooljaar waarin de scholengemeenschappen opnieuw voor een periode van 6 jaar worden samengesteld. Er wordt voorzien dat de overdacht van de punten niet tot gevolg heeft dat bijkomend personeelsleden wegens ontstentenis van betrekking ter beschikking moeten worden gesteld, tenzij ze onmiddellijk kunnen gereaffecteerd of wedertewerkgesteld worden in een vacante of niet-vacante organieke betrekking in de scholengemeenschap en dit voor de duur van het volledige schooljaar.

Hoofdstuk 3. Wijzigingen van het decreet van 15 juni 2007 betreffende het volwassenenonderwijs

Artikel 15

Om een soepeler vrijstellingenbeleid in het volwassenenonderwijs mogelijk te maken, kregen de definities van een certificaat en een diploma via Onderwijsdecreet XXXIV een ruimere invulling. Op die manier kunnen centra sinds schooljaar 2024-2025 ook aan hun voormalige cursisten die pas op het einde van hun traject vrijstellingen verkrijgen, een eindstudiebewijs uitreiken. Deze versoepeling wordt uitgebreid tot het bewijs van deelkwalificatie. Een bewijs van deelkwalificatie bekrachtigt een samenhangend geheel van competenties uit eenzelfde beroepskwalificatie en biedt uitstroomkansen in een smaller deel van de arbeidsmarkt dan de volledige beroepskwalificatie. Deelkwalificaties worden afgebakend tijdens de opmaak van een beroepskwalificatie en hebben geen eigen inschalingsniveau. In het volwassenenonderwijs wordt de afbakening van de module of modules voor de deelkwalificatie(s) vastgelegd in het opleidingsprofiel. In het geval de afbakening voor de deelkwalificatie meerdere modules bevat, kunnen centra voor volwassenenonderwijs voortaan ook aan een voormalige cursist die pas op het einde van zijn deelkwalificatietraject vrijstellingen kan verkrijgen, een deelkwalificatiebewijs uitreiken.

Artikel 16

Door de modernisering van het secundair onderwijs zijn er aanpassingen aangebracht rond het uitreiken van het diploma secundair onderwijs. Zo kan de examencommissie vanaf 1 september 2025 een bewijs van algemene vorming van de derde graad doorstroomfinaliteit, dubbele finaliteit en arbeidsmarktfinaliteit uitreiken aan leerlingen die enkel in dat opleidingsdeel zijn geslaagd. Dit bewijs wordt ook ingevoerd in de regelgeving op de studiebekrachtiging door scholen voor voltijds gewoon secundair onderwijs. In functie van een vlottere werking tussen het secundair onderwijs, de examencommissie en het volwassenenonderwijs krijgen jongeren met het bewijs van slagen voor de algemene vorming van de derde graad doorstroomfinaliteit of dubbele finaliteit in het voltijds secundair onderwijs een automatische vrijstelling wanneer zij hun kwalificerende leerweg verderzetten in een centrum voor volwassenenonderwijs met het oog op het behalen van een diploma van secundair onderwijs. Van zodra in het volwassenenonderwijs de diplomering met onderscheid onderwijskwalificatie niveau 3 en onderwijskwalificatie niveau 4 wordt ingevoerd, zal voormelde vrijstelling decretaal worden uitgebreid naar het bewijs van slagen voor de algemene vorming van de derde graad arbeidsmarktfinaliteit voor jongeren die de onderwijskwalificatie niveau 3 beogen. Vanaf dan zal er inzake diplomering secundair onderwijs volledig parallelisme zijn tussen scholen, centra en examencommissie. Artikel 41 van het decreet volwassenenonderwijs zal op dat moment worden aangepast.

Artikel 17

In 2022 werden twee tijdelijke regelluwe maatregelen genomen om CVO via eenvoudige melding een bestaande onderwijsbevoegdheid in een andere vestigingsplaats te laten uitoefenen: een specifieke voor het studiegebied ICT in het kader van Digisprong en het relanceplan Edusprong en een algemenere voor alle studiegebieden. Om CVO verder de kans te geven optimaal in te zetten op het ICT-onderwijsaanbod in functie van de professionalisering van het onderwijspersoneel, werd de specifieke regelluwe maatregel verlengd. Hierdoor kunnen CVO die deze tijdelijke onderwijsbevoegdheid hebben uitgeoefend gedurende de schooljaren 2021-2022 tot en met 2024-2025, dit verder tot het einde van het schooljaar 2025-2026 blijven doen. Maar verschillende CVO hebben ook van de algemene tijdelijke regelluwe maatregel voor het uitoefenen van een bestaande onderwijsbevoegdheid gebruik gemaakt om algemeen ICT-aanbod in een andere vestigingsplaats te organiseren. Dit ICT-aanbod kadert dus niet in het Digisprong- of Edusprongplan maar is bijvoorbeeld georganiseerd op vraag van lokale besturen met een goedgekeurd Digibankproject. De tijdelijke onderwijsbevoegdheid die voor alle studiegebieden geldt, loopt af op 31 augustus 2025. De Vlaamse Regering heeft echter intussen het project van de digibanken verlengd tot midden 2026. Daarom is het zinvol om die tijdelijke ICT-onderwijsbevoegdheid dezelfde einddatum als de ICT-bevoegdheid in het kader van Edusprong of Digisprongmiddelen te geven. Dit geeft de centra ook de mogelijkheid om hun aanvragen tot het structureel verkrijgen van de tijdelijk uitgeoefende onderwijsbevoegdheden beter te spreiden.

Hoofdstuk 4. Wijzigingen van de Codex Secundair Onderwijs van 17 december 2010

Artikel 18

Dit artikel regelt dat het verbod op het gebruik van slimme apparaten ook van toepassing is op duale structuuronderdelen en aanloopstructuuronderdelen, ingericht door een centrum voor vorming van zelfstandigen en kleine en middelgrote ondernemingen.

Artikel 19

Dit artikel voegt de definitie van een slim apparaat in. Een slim apparaat is een apparaat dat kan verbinden met andere apparaten via telefoonnetwerken, netwerken en via verschillende draadloze protocollen (zoals WI-FI, 5G, bluetooth…). Dit betekent dat niet alleen smartphones verboden worden, maar ook smartwatches, bluetooth oortjes, gewone GSM’s die niet met WIFI of andere mobiele netwerken kunnen verbinden, etc.

Artikel 20

Dit artikelen bepaalt dat het verbod op het gebruik van slimme apparaten en de naleving ervan deel uitmaken van de financierings- en subsidiëringsvoorwaarden.

Artikel 21

Voor de berekening van de globale puntenenveloppe wordt de uitstap uit een scholengemeenschap en de toetreding tot een andere scholengemeenschap geacht al op 1 februari van het voorafgaande schooljaar te hebben plaatsgevonden. Op die manier wordt de omkadering berekend volgens de werkelijke nieuwe samenstelling van de scholengemeenschap.

Artikel 22

Het artikel voorziet dat de zevende leerjaren gericht op instroom arbeidsmarkt na behaalde onderwijskwalificatie niveau 3 ook in aanmerking komen voor het berekenen van deze middelen. Het gaat om logische vervolgopleidingen voor leerlingen die het tweede leerjaar van de derde graad succesvol hebben afgewerkt in het beroepssecundair onderwijs. Enkel de opleidingen gericht op instroom arbeidsmarkt komen in aanmerking, omdat in deze opleidingen vaak van dezelfde infrastructuur wordt gebruik gemaakt.

Artikel 23, 24 en 25

Deze artikelen voegen de geaccrediteerde Europese scholen toe aan de categorieën van scholen in het basis- en secundair onderwijs waarvoor de verplichtingen gekoppeld aan huisonderwijs niet gelden.

Artikel 26

Dit artikel bepaalt dat het verbod op het gebruik van slimme apparaten moet worden opgenomen in het schoolreglement.

Artikel 27

Dit artikel voegt een nieuw hoofdstuk, met de titel ‘het verbod op het gebruik van slimme apparaten’ in in de codex secundair onderwijs.

Artikel 28

Dit artikel regelt het effectieve verbod. In de eerste paragraaf wordt het verbod op het gebruik van slimme apparaten geregeld voor leerlingen in de eerste en tweede graad van het gewoon secundair onderwijs en van opleidingsvorm 4 buitengewoon secundair onderwijs, in opleidingsvorm 1 buitengewoon secundair onderwijs, opleidingsvorm 2 buitengewoon secundair onderwijs en de observatiefase en opleidingsfase van opleidingsvorm 3 buitengewoon secundair onderwijs. Voor deze leerlingen geldt het verbod tijdens de periode van de normale aanwezigheid van leerlingen op school, dus niet alleen op school maar ook tijdens extra-murosactiviteiten (behoudens toestemming van de directie of zijn afgevaardigde).

In opleidingsvorm 1 en 2 buitengewoon secundair onderwijs zijn er geen structuren die het mogelijk maken om een opdeling te maken. Bovendien is het niveauverschil ook groot binnen die doelgroep en zijn het leerlingen met grote zorgnoden. Bijgevolg geldt het verbod voor de volledige opleidingsvorm. Een uitzondering is wel mogelijk in het kader van redelijke aanpassingen (zie infra).

De periode van de normale aanwezigheid van de leerlingen op school is de volledige periode voor de aanvang van de lessen ‘s morgens tot na de laatste les van de lesdag. Dit betekent dus dat het gebruik van slimme apparaten ook verboden is tijdens de middagpauze.

Voor door de school bepaalde onderwijsdoeleinden kunnen slimme apparaten wel toegelaten worden. Zo behouden scholen ruimte om tijdens de lessen slimme apparaten zoals laptops, tablets, smartphones te gebruiken voor educatieve doeleinden. Ook het gebruik van smartphones voor tweetrapsverificatie kan binnen dit kader toegelaten worden. Buiten de lestijd (bijv. op de speelplaats) is het gebruik van slimme apparaten dus verboden.

Verder is er een uitzondering op het verbod voorzien als slimme apparaten nodig zijn in het kader van redelijke aanpassingen voor leerlingen met specifieke onderwijsbehoeften en omwille van medische redenen.

Ook is het gebruik van slimme apparaten voor leerlingen in de eerste en tweede graad secundair onderwijs verboden tijdens extra-murosactiviteiten. Enkel mits toestemming van de directie of zijn afgevaardigde (bijv. leerkrachten) kunnen slimme apparaten gebruikt worden. Zo kunnen slimme apparaten gebruikt worden, zodat bijvoorbeeld leerlingen die verloren gelopen zijn zelf kunnen bellen naar de leraar of de leraar hen kan contacteren of tijdens een stadspel. Voor leerlingen in de derde graad secundair onderwijs bepaalt de school zelf de afspraken omtrent het gebruik van slimme apparaten tijdens extra-murosactiviteiten.

Er wordt verder een uitzondering voorzien voor individuele leerlingen in de tweede graad van het voltijds, bij persoonlijke omstandigheden en mits toestemming van de directie of zijn afgevaardigde.

Er kunnen verschillende uiteenlopende en uitzonderlijke omstandigheden zijn, waar een directie kan beslissen dat een leerling toch een slim apparaat mag gebruiken. Dit kan bijvoorbeeld gaan om leerlingen waarvan een van de ouders ernstig ziek is en de leerling mantelzorger is of waarvan familie in een oorlogsgebied verblijft, van waaruit het moeilijk communiceren is.

Het gaat om uitzonderlijke en ernstige omstandigheden. Daarom wordt de uitzondering beperkt tot de tweede graad van het voltijds gewoon secundair onderwijs. Van deze leerlingen kan worden verwacht dat ze voldoende maturiteit hebben om moeilijk nieuws zelf te verwerken. Voor jongere leerlingen is het noodzakelijk dat zij worden opgevangen door de school bij slecht nieuws.
De school blijft autonoom bevoegd om zelf te beslissen hoe ze schendingen van het verbod sanctioneert. Het is voor een school verplicht om een sanctiebeleid te hebben. De school geeft dit sanctiebeleid zelf vorm in het schoolreglement.

De tweede paragraaf regelt het verbod op het gebruik van slimme apparaten voor leerlingen in de derde graad van het voltijds gewoon secundair onderwijs en van opleidingsvorm 4 buitengewoon secundair onderwijs, in de kwalificatiefase en facultatieve integratiefase van opleidingsvorm 3 buitengewoon secundair onderwijs en in de opleidingen Verpleegkunde en Basisverpleegkunde van het

hoger beroepsonderwijs. Voor deze leerlingen geldt het verbod enkel tijdens de lessen. Dit verbod is ook van toepassing op leerlingen, die bijvoorbeeld door zittenblijven, reeds meerderjarig zijn. Een smartphoneverbod dat een onderscheid maakt tussen leerlingen op basis van minder- of meerderjarigheid zou voor de onderwijsinstelllingen moeilijk hanteerbaar en afdwingbaar zijn. Bovendien is het juist voor meerderjarige leerlingen in het secundair onderwijs des te meer van belang dat ze zich maximaal op hun studies kunnen concentreren en niet afgeleid worden door slimme apparaten, om zo snel mogelijk een diploma te halen.
Voor door de school bepaalde onderwijsdoeleinden kunnen slimme apparaten wel toegelaten worden. Zo behouden scholen ruimte om tijdens de lessen slimme apparaten zoals laptops, tablets, smartphones te gebruiken voor educatieve doeleinden. Ook het gebruik van smartphones voor tweetrapsverificatie kan binnen dit kader toegelaten worden.

Verder is er een uitzondering op het verbod voorzien als slimme apparaten nodig zijn in het kader van redelijke aanpassingen voor leerlingen met specifieke onderwijsbehoeften en omwille van medische redenen.

Er wordt verder een uitzondering voorzien voor individuele leerlingen in de derde graad van het voltijds gewoon en opleidingsvorm 4 buitengewoon secundair onderwijs, de kwalificatiefase en de facultatieve integratiefase van opleidingsvorm 3 buitengewoon secundair onderwijs en voor de opleidingen Verpleegkunde en Basisverpleegkunde van het hoger beroepsonderwijs, bij persoonlijke omstandigheden en mits toestemming van de directie of zijn afgevaardigde.

Er kunnen verschillende uiteenlopende en uitzonderlijke omstandigheden zijn, waar een directie kan beslissen dat een leerling toch een slim apparaat mag gebruiken. Dit kan bijvoorbeeld gaan om leerlingen waarvan een van de ouders ernstig ziek is of waarvan familie in een oorlogsgebied verblijft, van waaruit het moeilijk communiceren is. Het gaat om uitzonderlijke en ernstige omstandigheden.

De school blijft autonoom bevoegd om zelf te beslissen hoe ze schendingen van het verbod sanctioneert. Het is voor een school verplicht om een sanctiebeleid te hebben. De school geeft dit sanctiebeleid zelf vorm in het schoolreglement.

De maatregel geeft scholen ruimte om voor leerlingen in de derde graad een eigen beleid te ontwikkelen. Tijdens de lesuren kan dit op basis van de uitzonderingsmogelijkheid om zelf onderwijsdoeleinden te bepalen waarvoor slimme apparaten gebruikt kunnen worden. Buiten de lesuren is er geen algemeen verbod van toepassing, waardoor scholen zelf de ruimte hebben om eigen afspraken te maken.

Artikel 29

Met dit artikel worden de bepalingen met betrekking tot de structuur en de organisatie van het voltijds gewoon secundair onderwijs die golden vóór de modernisering van het secundair onderwijs opgeheven.

Artikel 30

De concordanties in het kader van de progressieve uitrol van de modernisering van het secundair onderwijs zijn geheel afgerond. Artikel 133/5 wordt daarom opgeheven.

Artikel 31

Ook na de uitrol van de modernisering kunnen aan het studieaanbod wijzigingen worden aangebracht. Dit kan zowel het gevolg zijn van de decretaal verplichte periodieke screening van de matrix als van occasionele situaties die tot ingrijpen op het studieaanbod leiden. Als bestaande structuuronderdelen naar nieuwe structuuronderdelen worden omgezet op basis van inhoudelijke verwantschap, de zogenaamde concordantie, dan heeft dit uiteraard repercussies voor de organiserende scholen. Een omzetting impliceert dan een wijziging van benaming en/of van positionering binnen de matrix.
Het kan niet de bedoeling zijn dat die scholen het na omzetting ontstane nieuwe structuuronderdeel opnieuw moeten programmeren. Daarom worden de principes gehanteerd die ook tijdens de modernisering golden, nl. een 1-op-1 omzetting gebeurt voor de school van rechtswege, terwijl bij omzetting met keuzemogelijkheden 1 omzetting (naar keuze) ook een recht is en alle andere alternatieven onder eventuele programmatie vallen. Op die wijze garanderen we continuïteit voor scholen.
Aan de programmatieregeling voor structuuronderdelen op zich wordt door voorliggende maatregel niet geraakt. Zowel de bestaande inspraakprocedures bij programmatie als alle modaliteiten met betrekking tot hetzij vrije programmatie hetzij programmatie mits goedkeuring door de Vlaamse Regering, blijven onverminderd van kracht.

Gezien artikel 350 van de Codex Secundair Onderwijs, geldt deze regeling ook voor opleidingsvorm 4 van het buitengewoon secundair onderwijs.

Artikel 32

In dit artikel wordt “optie, aangeduid als het 7de leerjaar van het technisch of kunstsecundair onderwijs” telkens vervangen door de nieuwe benaming “7de leerjaar gericht op instroom arbeidsmarkt”. Deze vervanging brengt met zich mee dat – met het oog op het aanbieden van individuele leertrajecten – vrijstellingen op basis van elders verworven competenties of kwalificaties en het spreiden van de vorming over het dubbele van de gebruikelijke studieduur mogelijk zullen zijn in alle 7de leerjaren gericht op instroom arbeidsmarkt.

Artikel 33

Leerlingen voor wie de klassenraad van het basisonderwijs heeft beslist dat zij drie uur extra Nederlands moeten volgen, zijn verplicht om deze drie uur ook effectief te volgen. Ook de school is verplicht om deze uren effectief aan te bieden.

De modaliteiten die gelden voor leerlingen voor wie de klassenraad van het secundair onderwijs beslist om tot maximaal drie uur extra Nederlands te volgen,

gelden ook voor de leerlingen die drie uur extra Nederlands moeten volgen als gevolg van de beslissing van de klassenraad van het basisonderwijs. Zo is de duur van de extra taallessen afhankelijk van de evaluatie door de begeleidende klassenraad van de studievoortgang van de betrokken leerling. De scholen van het secundair onderwijs kunnen eveneens beslissen dit aanbod gezamenlijk te organiseren.

De klassenraad van het secundair onderwijs kan geen bijkomende taallessen opleggen aan een leerling die reeds verplicht is om drie uur extra taallessen Nederlands te volgen als gevolg van een beslissing van de klassenraad van het basisonderwijs. Drie uur is dus het maximum. De begeleidende klassenraad beslist, na evaluatie op basis van de studievoortgang, hoe lang de leerling die extra uren taallessen, eventueel verminderd, moet volgen.

De delegatie naar de Vlaamse Regering om de verdere voorwaarden te bepalen waaronder leerlingen de extra taallessen Nederlands moeten volgen, alsook om verdere voorwaarden voor de praktische organisatie van deze extra taallessen te bepalen, wordt uitgebreid naar de drie uur extra Nederlands voor leerlingen die hiertoe worden verplicht door de klassenraad van het basisonderwijs.

Omwille van transparantie wordt het artikel 136/4 van de Codex Secundair Onderwijs volledig herschreven.

Artikel 34

Met dit artikel worden de bepalingen met betrekking tot het lessenrooster van het voltijds gewoon secundair onderwijs die golden vóór de modernisering van het secundair onderwijs opgeheven.
De opheffing van het vermeld artikel 147/1 betreft het artikel 147/1 in deel IV, titel 1, hoofdstuk 1, afdeling 4 van de codex. Het betreft dus geen opheffing van het artikel 147/1 in de afdeling 3 van hetzelfde hoofdstuk, dat de curriculumdossiers betreft en niet opgeheven wordt.

Artikel 35

Het artikel maakt duidelijk dat scholen in de differentiatie-uren verdieping kunnen aanbieden in alle mogelijke vakken die zij aanbieden in de eerste graad van het secundair onderwijs. Het kan dan gaan om algemene vakken, kunstvakken, praktijkvakken en/of technische vakken zoals vastgelegd in het vakkenbesluit. Zij kunnen er ook voor kiezen om verbreding te voorzien in één of meerdere van deze vakken. Remediëring is verplicht voor de leerlingen aan wie de klassenraad een remediëringspakket oplegt. Dit kan zowel in het eerste als het tweede leerjaar van de eerste graad.

Artikel 36

Bij onderwijsdecreet XXXIII werd vanaf 1 september 2023 een algemene stageverplichting ingevoerd voor alle (niet-duale) structuuronderdelen van de derde graad met beroepsvormende component binnen het gewoon en buitengewoon (opleidingsvorm 4) secundair onderwijs. Het lijdt geen twijfel dat

werkplekleren, waarvan leerlingenstage een toepassing is, onder alle omstandigheden een meerwaarde betekent voor het curriculum van de leerling. Bij stage participeert de leerling effectief aan het arbeidsproces, gebeurt dit op basis van een stage-overeenkomst, wordt de leerling door een stagementor van het bedrijf begeleid en is de stagegever onderworpen aan arbeids- en welzijnsverplichtingen (risico-analyse, arbeidsgeneeskundig onderzoek en persoonlijke beschermingsmiddelen naargelang van de opleiding). M.a.w. de engagementen en inspanningen die van de stagebedrijven worden gevraagd, reiken verder dan bij andere vormen van werkplekleren zoals bedrijfsbezoeken, observatieactiviteiten of praktijklessen op verplaatsing. Hoewel de appreciatiebevoegdheid finaal bij de school ligt, kan een andere vorm van confrontatie met de bedrijfsrealiteit buiten stage evenzeer waardevol zijn in leerjaren/opleidingen van waaruit de rechtstreekse toetreding tot de arbeidsmarkt minder evident is.
Daarenboven moet ook naar vraag- en aanbod worden gekeken. Door de huidige decreetgeving omvat de doelgroep jaarlijks gemiddeld meer dan 90.000 leerlingen, wat in een wanverhouding staat tot het potentieel (dat o.m. conjunctuurgevoelig is) van stageplaatsen. Door lokale uitzonderingen of afwijkingen op de stageverplichting wordt een decretale maatregel zodoende uitgehold.
Van diverse zijden (werkgeversorganisaties, onderwijsverstrekkers, …) wordt er op gewezen dat een bredere invulling van verplicht werkplekleren veel realistischer zou zijn, zonder aan het bereiken van leerdoelstellingen afbreuk te doen. Aan deze oproep wordt thans gevolg gegeven.
Aan de minimale duurtijd (een school kan verder gaan) van het werkplekleren wordt evenwel niet geraakt, nl. 18 halve lesdagen, wat overeenkomt met 2 volle lesweken. Dit is geenszins overdreven binnen een schooljaar dat uit 37 les- en ermee gelijkgestelde weken bestaat.
Een school kan, buiten de context van dit artikel, werkplekleren ook introduceren in de curricula van andere structuuronderdelen bv. bedrijfsbezoeken voor leerlingen van de derde graad technisch secundair onderwijs van de doorstroomfinaliteit of stage voor niet- voltijds leerplichtige leerlingen van de tweede graad beroepssecundair onderwijs van de arbeidsmarktfinaliteit.
Als in zeer uitzonderlijke gevallen van overmacht aan de voorliggende verplichting niet geheel kan worden voldaan, dan motiveert de school dit bij een gebeurlijke doorlichting door de onderwijsinspectie. Dit is noch een "gedoogbeleid" noch een "norm".

Artikel 37

Met dit artikel worden de bepalingen met betrekking tot het experimenteel modulair voltijds gewoon beroepssecundair onderwijs die golden vóór de modernisering van het secundair onderwijs opgeheven.

Artikel 38

Met dit artikel worden de enkele bepalingen met betrekking tot het experimenteel modulair onderwijs die uitdovend blijven gelden voor het hoger beroepsonderwijs in de verpleegkunde, overgebracht naar het specifiek onderdeel in de codex die op deze opleiding van toepassing is.

Artikel 39

Rationalisatienormen voor scholen zijn te bereiken minimum leerlingenaantallen om, naast erkend, ook gefinancierd of gesubsidieerd te worden. Ze zijn van dien aard dat ze in een evenwicht voorzien tussen vrijheid van onderwijsinrichting en beheersing van overheidsuitgaven. Bij vaststelling van de financiering of subsidiëring worden alle regelmatige leerlingen van alle structuuronderdelen (opleidingen) op de ijkdatum in aanmerking genomen. Het is dan ook logisch dit te doen bij toepassing van de rationalisatienormen en geen onderscheid tussen structuuronderdelen te maken naar situering binnen die structuur, naar curriculum of naar studiebekrachtiging. Dit betekent dat de huidige uitzonderingen worden weggeschreven door artikel 189 van de Codex Secundair Onderwijs op te heffen. Deze maatregel houdt tevens een vereenvoudiging van de regelgeving in en wijzigt niets aan het actuele scholenlandschap.

Artikel 40

De rationalisatienormen per school zoals deze bestaan voor scholen met enkel unieke structuuronderdelen, worden in paragraaf 1 overgenomen. Het blijft zo dat de rationalisatienorm niet vereist is als de school de enige is die in het onderwijsnet maritiem onderwijsnet aanbiedt.

Artikel 41

De terminologie van het studieaanbod van, in concreto, de Koninklijke Balletschool Antwerpen wordt in lijn gebracht met deze van het gemoderniseerd secundair onderwijs.

Artikel 42

In dit artikel worden de woorden “van het technisch of kunstsecundair onderwijs” vervangen door de woorden “gericht op instroom arbeidsmarkt”, conform de nieuwe benaming van de 7de leerjaren.

Artikel 43, 44, 45 en 46

Er wordt in deze bepalingen in een bijkomend punt een extra facultatieve overcapaciteitsgroep voorzien voor leerlingen uit de buurt voor inschrijvingen in het gewoon secundair onderwijs en dit vanaf de inschrijvingen voor het schooljaar 2026-2027.

Het werken met overcapaciteitsgroepen is een systematiek die reeds bestaat in de regelgeving, waar een schoolbestuur bij een aantal categorieën van leerlingen toch nog mag overgaan tot een inschrijving, ook al zijn er voordien reeds leerlingen geweigerd omwille van de overschreden capaciteit of volzetverklaring. Een school is niet verplicht om leerlingen uit de facultatieve overcapaciteitsgroepen in te schrijven. Er zijn ook geen centraal vastgelegde regels: ieder schoolbestuur bepaalt bij elke vraag tot inschrijving in overcapaciteit of ze de leerling al dan niet inschrijft. Het inschrijven of het weigeren van een leerling in overcapaciteit houdt geen engagement in tot het inschrijven of weigeren van volgende leerlingen uit dezelfde of een andere

facultatieve overcapaciteitsgroep. Het is een instrument voor scholen om een leerling uit de buurt in te schrijven in overcapaciteit, als de school hiermee akkoord is.

Hier wordt enkel nog een extra facultatieve overcapaciteitsgroep toegevoegd. Deze extra mogelijkheid voor inschrijving in overcapaciteit wordt enkel voorzien in de dichtstbijzijnde vrije of officiële school of een vestigingsplaats van die school, bij het domicilieadres of de hoofdverblijfplaats van de leerling, waarbij rekening wordt gehouden met het gewenste studieaanbod. In de eerste graad wordt onder "gewenste studieaanbod" de keuze tussen de A-stroom en de B-stroom verstaan, en vanaf de tweede graad slaat de keuze op het studiedomein, de finaliteit en de onderwijsvorm. Hoofdverblijfplaats wordt gebruikt voor leerlingen die niet op hun domicilieadres verblijven, maar hun hoofdverblijfplaats hebben bij een andere leefentiteit. De afstand tussen de school of de vestigingsplaats en het domicilieadres of hoofdverblijfplaats wordt berekend door de afstand te meten langs de rijbaan, zoals omschreven in artikel 2 van het koninklijk besluit van 1 december 1975 houdende het algemeen reglement op de politie van het wegverkeer, zonder rekening te houden met wegomleggingen, verkeersvrije straten, eenrichtingsverkeer en autosnelwegen. Deze mogelijkheid zorgt ervoor dat scholen deze leerlingen in overcapaciteit kunnen inschrijven. Het is echter geen verplichting. Het aantal leerlingen dat hiervoor in aanmerking komt, kan maximum 5% bedragen van het aantal leerlingen waarop de capaciteit of de volzetverklaring is vastgelegd.

Om gebruik te kunnen maken van deze overcapaciteitsgroep, mag de vastgelegde capaciteit of de vastgelegde volzetverklaring echter niet lager zijn dan het aantal ingeschreven leerlingen in het desbetreffend capaciteitsniveau of structuuronderdeel op de gebruikelijke teldatum van het vorige schooljaar. Als het aantal ingeschreven leerlingen lager is dan op de teldatum van het vorige schooljaar in het desbetreffend capaciteitsniveau of structuuronderdeel mag het schoolbestuur dus geen gebruik maken van deze overcapaciteitsgroep.

Artikel 47

Artikel 256 van de Codex Secundair Onderwijs wordt opgeheven omdat dit artikel niet langer nodig is om de uitreiking van studiebewijzen in het secundair onderwijs te regelen.

De uitreiking van het diploma van secundair onderwijs (net als de andere studiebewijzen) is geregeld in het Besluit van de Vlaamse Regering over de organisatie van het secundair onderwijs, wat leerlingen betreft, op basis van de delegatie in artikel 115 van de Codex Secundair Onderwijs. De bepalingen in paragraaf 1 zijn dus niet langer noodzakelijk.

De tweede en de derde paragraaf, die de gelijkstelling van het diploma secundair onderwijs en het getuigschrift van de tweede graad met de studiebewijzen in de eenheidsstructuur regelen, zijn ook niet langer vereist. Deze studiebewijzen worden vanaf volgend schooljaar niet langer in deze vorm uitgereikt in het secundair onderwijs (de modernisering is voltooid).

Artikel 48 en 49

De bevoegdheid van de examencommissie om studiebewijzen uit te reiken, wordt aangepast aan de modernisering van het secundair onderwijs. De examencommissie kan het diploma secundair onderwijs, onderwijskwalificatie niveau 3 en het diploma secundair onderwijs, onderwijskwalificatie niveau 4 uitreiken. Omdat de examencommissie ook structuuronderdelen organiseert met beroepsgerichte vorming die gebaseerd is op een beroepskwalificatie, kan de examencommissie daarnaast, net zoals een school voor secundair onderwijs, ook een bewijs van beroepskwalificatie uitreiken aan leerlingen die geslaagd zijn voor de beroepsgerichte vorming, maar niet voor de algemene vorming.

Omgekeerd zal de examencommissie ook een bewijs van algemene vorming van de derde graad kunnen uitreiken aan leerlingen die enkel in dat opleidingsdeel zijn geslaagd. Dit bewijs zal ook ingevoerd worden in de regelgeving op de studiebekrachtiging door scholen voor voltijds gewoon secundair onderwijs. Het is evident dat op dat vlak er een parallellisme is tussen scholen en examencommissie. De invoeringsdatum van deze maatregel wordt dan zowel voor de examencommissie als voor scholen 1 september 2025.

Artikel 50 en 51

Met deze wijziging wordt in de artikelen over de lesbijwoning vanuit het buitengewoon secundair onderwijs in eenzelfde of een andere administratieve groep van het buitengewoon secundair onderwijs de beperking tot 1 schooljaar losgelaten. Hierdoor kan er meer gewerkt worden op maat van de noden van leerlingen in functie van hun IAC-verslag of hun OV4-verslag. Er moet niet meteen na 1 schooljaar gekeken worden naar een heroriëntering van de leerling, bijvoorbeeld naar een andere opleidingsvorm, al blijft dit wel een optie als dit voor de leerling aangewezen is.

Artikel 52

Dit artikel voorziet voor opleidingen in opleidingsvorm 3 van het buitengewoon secundair onderwijs in een analoge regeling aan deze die geldt voor het voltijds gewoon secundair onderwijs en opleidingsvorm 4 van het buitengewoon secundair onderwijs.

Artikel 53

Met dit artikel worden de bepalingen met betrekking tot het experimenteel modulair buitengewoon beroepssecundair onderwijs, opleidingsvorm 3, die golden vóór de modernisering van het secundair onderwijs opgeheven.

Artikel 54

Met dit artikel worden de verwijzingen naar de artikelen over de structuur, organisatie en lessenrooster van het voltijds gewoon secundair onderwijs die worden opgeheven, ook opgeheven voor het buitengewoon secundair onderwijs, opleidingsvorm 4.

Artikel 55

In dit artikel worden de woorden "van het technisch of kunstsecundair onderwijs" vervangen door de woorden "gericht op instroom arbeidsmarkt", conform de nieuwe benaming van de 7de leerjaren.

Hoofdstuk 5. Wijzigingen van de Codex Hoger Onderwijs van 11 oktober 2013

Artikel 56

Artikel II.114/1 voorziet de invoering van de master basisonderwijs. Voor de financiering van deze opleiding geldt *"de hogescholen en de universiteiten die de gezamenlijk georganiseerde masteropleiding voor basisonderwijs aanbieden, sluiten een overeenkomst die afspraken bevat omtrent het opleidingsprogramma, de wijze van administratie van de studenten en de financiële transacties tussen de instellingen."*

Voor de financiering is verder bepaald dat de betrokken instellingen de gegenereerde middelen op basis van opgenomen studiepunten verdelen a rato van de werklast, met minstens 30% voor de deelnemende hogescholen.

De termen 'gezamenlijk georganiseerde opleiding' en 'studiepunten' veroorzaken fouten bij de berekening van de financiering van de opleiding. Voorliggend artikel zet deze fouten recht.

Gezamenlijke opleidingen worden gedefinieerd in artikel II.171. De omschrijving die is voorzien voor de master basisonderwijs, voldoet hier niet aan. Meer bepaald kan wat betreft de inschrijving en diplomering de opleiding niet als ten volle gezamenlijk worden beschouwd. Hierdoor valt deze opleiding niet onder de bepalingen van artikel III.27 dat de financiering van gezamenlijke opleidingen bepaalt.
De opleiding genereert dus enkel financieringspunten binnen de enveloppes van FPI-output en FPI-diploma en deze middelen dienen volledig te worden toegekend aan de betrokken universiteit.

Verder wordt in het achtste lid van het betrokken artikel geëxpliciteerd dat voor de master basisonderwijs de gegenereerde financiering vanuit de werkingsenveloppe wordt verdeeld naar rato van de werklast over de verschillende aanbieders, met minstens 30% voor de deelnemende hogescholen. In dit lid wordt echter foutief gesproken over studiepunten i.p.v. financieringspunten.
De huidige formulering van het artikel staat daarom niet toe om de gegenereerde financiering op een gedegen wijze te berekenen en wordt aangepast.

Artikel 57

Artikel II.124/1 bepaalt dat de hogeronderwijsinstellingen de kosten dragen voor de beoordelingsprocedures uitgevoerd door de NVAO. De Vlaamse minister

bevoegd voor het onderwijs bepaalt de tarieven hiervoor, binnen bepaalde grenzen.
Wanneer een hogeronderwijsinstelling een positief besluit instellingsreview met beperkte geldigheidsduur van ten hoogste drie jaar ontvangt, moet er een nieuwe beperkte review door een reviewcommissie gebeuren. Hiervoor is er echter geen tarief bepaald, waardoor de instelling hetzelfde bedrag als voor een volledige instellingsreview moet betalen.
Omdat deze beoordeling beperkter is, worden nu lagere tarieven voorzien, namelijk tussen 0 euro en maximum 80% van het tarief van de instellingsreview. Het tarief dient bepaald te worden afhankelijk van de zwaarte van de beperkte procedure.

Artikel 58

De Nederlands Vlaamse Accreditatie Organisatie (NVAO) voert jaarlijkse systeembrede analyses uit om goede praktijken van onderwijsbeleid en onderwijskwaliteit in het hoger onderwijs in beeld te brengen en hogeronderwijsinstellingen de kans te geven om van elkaar te leren.
De eerste periode van zes jaar ging van start in het academiejaar 2020-2021 en loopt tot en met het academiejaar 2025-2026.

Uit het decretaal evaluatierapport van het Vlaamse kwaliteitszorgsysteem is gebleken dat de huidige invulling van de systeembrede analyse op dit moment niet de gewenste resultaten bereikt en bijgevolg dient te worden herzien.
Om ruimte te geven aan de nodige hervormingsoefening voor het proces wordt de huidige cyclus beëindigd.
Concreet wordt, in afwachting van de nieuwe invulling van de systeembrede analyse, de decretale bepaling om jaarlijks een proces te organiseren verlaten, alsook de gevoerde procedure en de bepaling die stelt dat de universiteiten en hogescholen verplicht twee maal deelnemen per cyclus van zes jaar.

De aanpassingen van het artikel maken het mogelijk om het proces van de systeembrede analyse gedurende het academiejaar 2025-2026 te hervormen. De Vlaamse overheid zal in overleg met de accreditatieorganisatie en de hogeronderwijsinstellingen een nieuwe procedure uitwerken. Deze zal dan van start gaan tijdens een nieuwe cyclus vanaf het academiejaar 2026-2027.

Artikel 59

Voor kleine hogeronderwijsinstellingen is het zesjaarlijks doorlopen van de procedure voor de instellingsreview een zware procedure ten opzichte van de gerealiseerde meerwaarde. Daarom wordt voorzien dat kleine instellingen de keuze krijgen tussen de instellingsreview (waarbij de opleidingen niet meer apart moeten worden geaccrediteerd) of het doorlopen van de accreditatieprocedure per opleiding bij de NVAO.

In artikel II.170/2 wordt deze keuzemogelijkheid opgenomen en wordt de procedure ingeschreven die daartoe dient te worden doorlopen.
Instellingen die in aanmerking komen voor deze keuze en niet wensen om aan de instellingsreview te worden onderworpen, laten dit weten aan de Accreditatieorganisatie en aan de minister bevoegd voor onderwijs.

Als een hogeronderwijsinstelling ervoor kiest om geen instellingsreview te ondergaan, betekent dit dat vanaf het verstrijken van de geldigheidsduur van het laatste besluit instellingsreview, de instelling de opleidingsaccreditatie aanvraagt voor alle opleidingen waarvan de accreditatietermijn vervalt. Deze regeling is gelijkaardig als voor de (andere ambtshalve) geregistreerde instellingen.

Om te bepalen of een hogeronderwijsinstelling gebruik kan maken van deze regeling, wordt gekeken naar het aantal verschillende studiegebieden waarvoor een instelling onderwijsbevoegdheid heeft. Enkel hogeronderwijsinstellingen die voor één studiegebied onderwijsbevoegdheid hebben kunnen ervoor opteren om niet het proces van de instellingsreview te doorlopen maar aparte accreditaties aan te vragen.
Uiterlijk 2 jaar voor het aflopen van de geldigheidsduur van het besluit instellingsreview laat de instelling haar keuze weten aan de accreditatieorganisatie en aan de minister bevoegd voor onderwijs.

Artikel 60

Artikel II.263, § 3, vierde lid, 1°, van de Codex Hoger Onderwijs stelt dat hogeronderwijsinstellingen, na een positief oordeel van de Commissie Hoger Onderwijs of bij een positieve beslissing van de Vlaamse Regering, van rechtswege de toelating krijgen om een bestaande initiële bachelor- of masteropleiding anderstalig te organiseren. Met het decreet over het onderwijs XXXIV is bepaald dat deze opleidingen in de toekomst een accreditatieaanvraag zullen moeten indienen. Er wordt in de Codex Hoger Onderwijs echter niet omschreven wat de looptijd is van deze oorspronkelijke toelating. Hierdoor is het niet vastgelegd wanneer een accreditatieaanvraag voor deze anderstalige initiële bachelor- of masteropleidingen moet worden ingediend.

Om dit te verduidelijken, wordt artikel II.170/9 van de Codex Hoger Onderwijs aangepast, door de toevoeging van een vierde lid aan de eerste paragraaf. Dit nieuwe lid legt vast dat anderstalige initiële bachelor- of masteropleidingen, die toestemming hebben gekregen conform artikel II.263, § 3, vierde lid, 1°, van de Codex Hoger Onderwijs, en waarvoor de aanvraag na 1 september 2024 werd ingediend, dezelfde toelatingstermijn krijgen die geldt voor een nieuwe opleiding die wordt erkend door de Vlaamse Regering.

Dit betekent dat de nieuwe opleiding een toelating krijgt tot en met het einde van het tweede academiejaar dat volgt op het einde van het academiejaar waarin de studieomvang die bepaald is voor de nieuwe opleiding, voor de eerste keer geheel doorlopen werd. De accreditatieaanvraag moet uiterlijk 11 maanden voor het verstrijken ervan worden ingediend.

Artikel 61

Door de invoering van een nieuw vierde lid in artikel II.170/9, §1 is de verwijzing in artikel II.171, §6 naar dit vierde lid niet meer correct. Dit wordt met voorliggend artikel aangepast.

Artikel 62

Laatstejaarsleerlingen secundair onderwijs hebben de mogelijkheid om tijdelijk lessen te volgen aan een hogeschool of universiteit. Het gaat dan om een zogenaamd "proeven" van vervolgonderwijs dat zowel uitdagend en inspirerend kan zijn als richting kan geven aan latere studiekeuzes. In de praktijk gaat het normaliter over cognitief sterkere leerlingen waarvoor de betrokken secundaire school/klassenraad bereid is de tijdelijke afwezigheid te wettigen en afspraken maakt met de instelling hoger onderwijs. De Codex Hoger Onderwijs bepaalt momenteel dat die leerlingen van het laatste jaar secundair onderwijs, waaronder het tweede leerjaar van de derde graad wordt verstaan, met een creditcontract voor maximaal 10 studiepunten worden ingeschreven.
Dit artikel brengt (na advies van de VLIR) aan de huidige regeling 2 wijzigingen aan:
1. de regeling wordt uitgebreid naar de volledige derde graad, d.w.z. niet enkel leerlingen van het tweede maar ook die van het eerste en derde leerjaar van de derde graad komen als doelgroep potentieel in aanmerking. Enkel op het tweede leerjaar focussen is arbitrair;
2. het maximaal aantal studiepunten wordt opgetrokken naar 12, er van uitgaande dat een vak meestal 6 studiepunten omvat en zodoende het volgen van 2 vakken haalbaar wordt.

De Codex, art. I.3, punt 67°, definieert een studiepunt als een binnen de Vlaamse Gemeenschap aanvaarde internationale eenheid die overeenstemt met ten minste 25 en ten hoogste 30 uren voorgeschreven onderwijs-, leer- en evaluatieactiviteiten en waarmee de studieomvang van elke opleiding of elk opleidingsonderdeel wordt uitgedrukt.

Artikel 63

In het kader van de sociale begeleidingsmaatregelen voor de ontslagen SABENA-personeelsleden werd in 2001 het initiatief genomen door de toenmalige minister bevoegd voor onderwijs om de attesten van de afgestudeerde piloten, die ook houder zijn van het diploma van het secundair onderwijs, gelijk te stellen (niveaugelijkwaardigheid) met het Vlaams diploma van gegradueerde uitgereikt na een basisopleiding van één cyclus.
Met het Bestuur van de Luchtvaart van het federale Ministerie van Verkeerswezen werd onderhandeld over het erkennen van de "opleidingen" van de privé-instellingen die een opleiding tot lijnpiloot organiseren in Vlaanderen, (o.a. Ostend Air College (OAC), Sabena Flight Academy (SFA).
Zo werd eraan gedacht om de verschillende opleidingen te integreren in het toenmalig hogescholenlandschap, vooral om de studenten dan te kunnen laten genieten van de in de hogescholen gangbare stelsels inzake financierbaarheid, inschrijvingsgelden en studiefinanciering. Maar de integratie van de vijf bestaande opleidingen in één of meer hogescholen betekende echter, volgens de verantwoordelijken van de betrokken instellingen, dat de pilotenopleiding geen exclusief zelfstandige profilering meer zou genieten. En het opleidingsprogramma van de pilotenopleiding was niet 100% in te bedden in de bestaande decretaal vastgestelde normen met betrekking tot de studieomvang.
Daarom werd in het decreet betreffende het onderwijs XIV van 14 februari 2003 volgende overgangsmaatregel voorzien

"De opleiding tot lijnpiloot georganiseerd door een door het Belgisch Bestuur van de Luchtvaart erkende privé-instelling wordt gelijkgesteld met een basisopleiding van één cyclus in een hogeschool in de Vlaamse Gemeenschap."

Bij de toepassing van deze regel werden verschillende knelpunten ontdekt:

- Er werd vastgesteld dat 'de opleiding tot lijnpiloot' op zich niet bestaat. De vergunning van lijnpiloot kan men slechts behalen nadat
    - men geslaagd is in het theoretische examen én
    - een commerciële vergunning behaalde (na een praktijkopleiding) én
    - een vereiste minimum ervaring bereikte én
    - andere formaliteiten werden doorlopen én
    - verdere examens aflegde.
- Piloten ontvangen geen diploma, enkel een vergunning (daarom werd in het artikel de focus gelegd op "opleiding" in plaats van "diploma"). Dit bemoeilijkt echter de toepassing van het artikel voor piloten wanneer ze bijvoorbeeld vrijstellingen willen vragen of willen bewijzen dat ze een opleiding van bachelorniveau hebben gevolgd. Sommige universiteiten zouden de gelijkstelling niet aanvaarden, zodat verder studeren soms niet mogelijk is.
- Het is niet duidelijk of vliegscholen ook dienen erkend te zijn voor het theoretische gedeelte van de opleiding of enkel om praktijklessen te organiseren.
- Het "Belgisch Bestuur van de Luchtvaart" werd omgevormd naar het "Directoraat-generaal Luchtvaart" van de Federale Overheidsdienst Mobiliteit en Vervoer (afgekort DGLV).
- Verschillende instellingen die vroeger werden erkend door DGLV vragen nu hun erkenning aan bij de European Union Aviation Safety Agency (EASA) waardoor afgestudeerden niet meer onder de overgangsmaatregel vallen.

Voorts stelt zich het probleem dat er vanuit het beleidsdomein onderwijs geen kwaliteitsbewaking wordt uitgeoefend op het onderwijs en het beheer van deze privé-instellingen. Of deze opleiding wordt gelijkgesteld met een bacheloropleiding kan daarom niet zomaar worden gegarandeerd. Maar gezien deze privé-instellingen de procedure kunnen doorlopen om geregistreerd te worden als instelling voor hoger onderwijs (artikel II.6 van de Codex Hoger Onderwijs) waarbij er wel een vorm van kwaliteitstoezicht wordt voorzien, blijft op die manier de mogelijkheid voor hen voorzien om geaccrediteerde bachelor- en masteropleidingen aan te bieden.

Hoofdstuk 6. Wijzigingen van het decreet van 10 juni 2016 tot regeling van bepaalde aspecten van alternerende opleidingen

Artikel 64

In het artikel 2bis van het decreet van 10 juni 2016 tot regeling van bepaalde aspecten van alternerende opleidingen wordt het Vlaams Partnerschap Duaal Leren (VPDL) geregeld en de samenstelling bepaald. De samenstelling van het VPDL werd door het decreet van 25 maart 2022 tot regeling van bepaalde aspecten van duale opleidingen in het volwassenenonderwijs gewijzigd omwille van de verruiming van de opdracht van het VPDL naar duale opleidingen in het volwassenenonderwijs.

In het vijfde lid van paragraaf 2 van dit artikel, wordt bepaald welke instanties een effectieve en plaatsvervangende vertegenwoordiger aanduiden. Het betreft de instanties vermeld in het eerste lid, 4° tot en met 14° in de plaats van 4° tot en met 11°. Het betreft hier een administratieve rechtzetting.

Artikel 65

In het artikel 2sexies van hetzelfde decreet wordt de samenstelling van een sectoraal partnerschap vastgelegd, de benoeming van de voorzitter en ondervoorzitter en wordt het stemrecht geregeld. Ook dit artikel werd door het decreet van 25 maart 2022 tot regeling van bepaalde aspecten van duale opleidingen in het volwassenenonderwijs gewijzigd omwille van de verruiming naar duale opleidingen in het volwassenenonderwijs.
Er dienen een aantal technische correcties in dit artikel te worden doorgevoerd ten gevolge van voormelde bevoegdheidsuitbreiding: het betreft de correcte aanduiding van de instanties die de effectieve en plaatsvervangende vertegenwoordigers aanduiden, van de leden die de voorzitter en ondervoorzitter aanduiden en van de aanduiding van de leden die stemrecht hebben over de bevoegdheden in het kader van de duale opleidingen.

Artikel 66

Boek 6 van het Burgerlijk Wetboek trad in werking op 1 januari 2025.
In het oud Burgerlijk Wetboek waren er drie aansprakelijkheden voor andermans daad. In het decreet van 10 juni 2016 tot regeling van bepaalde aspecten van alternerende opleidingen wordt verwezen naar de aansprakelijkheid van de vader en de moeder (artikel 1384, tweede en vijfde lid) en de aansprakelijkheid van de aansteller (artikel 1384, derde lid).
Die twee aansprakelijkheden zijn terug te vinden in boek 6, maar er zijn op sommige vlakken wel verschilpunten. Daarnaast roept boek 6 ook de aansprakelijkheid van personen belast met het toezicht op anderen in het leven. Die aansprakelijkheid is ook hier relevant.

<u>Aansprakelijkheid van de titularissen van het gezag over minderjarigen en van personen belast met het toezicht op anderen</u>

Artikel 6.12 verruimt de aansprakelijkheid van de ouder naar "titularissen van het gezag over de persoon van minderjarigen". Hieronder vallen de ouders, adoptanten, voogden en pleegzorgers, voor zover zij het gezag hebben over de persoon van een minderjarige.
De beperking van de persoonlijke aansprakelijkheid van de minderjarige leerling werkt door naar de titularissen. Zij kunnen enkel aansprakelijk worden gesteld voor de schade waarvoor de minderjarige leerling zelf persoonlijk aansprakelijk kan worden gesteld.

Artikel 6.13 regelt de aansprakelijkheid van personen belast met het toezicht op anderen.
Onder dat artikel vallen onder meer de pleegvoogden die het niet-ontvoogde minderjarige kind onderhouden en opvoeden en de pleegzorgers aan wie geen

delen van het ouderlijk gezag zijn gedelegeerd maar die wel de dagdagelijkse beslissingen over het niet-ontvoogde minderjarige kind nemen.

Het is wenselijk de inperking van de persoonlijke aansprakelijkheid van de leerling ook hier te laten doorwerken door te verwijzen naar artikel 6.13. Op die manier is er een gelijkere behandeling van enerzijds ouders, adoptanten, voogden en pleegzorgers met het gezag en anderzijds pleegvoogden en pleegzorgers zonder het gezag.

Aansprakelijkheid van de aansteller

De aanstellersaansprakelijkheid is inhoudelijk niet veranderd. Artikel 6.14 verwoordt de aansprakelijkheid van de aansteller voor zijn aangestelde uitgebreider maar de teneur blijft dezelfde. Er blijft een onweerlegbaar aansprakelijkheidsvermoeden in hoofde van de aansteller voor de schade die zijn aangestelde door zijn fout aan een derde heeft veroorzaakt. Op de onderneming rust dus, als aansteller, een foutloze aansprakelijkheid.

Die aansprakelijkheid geldt naast de beperkte persoonlijke aansprakelijkheid van de leerling. Enkel in de gevallen opgesomd in artikel 16, §1, eerste en tweede lid van het voornoemde decreet kan de leerling aansprakelijk worden gesteld en wordt de aansprakelijkheid van de aansteller bijgevolg beperkt.

Motivatie terugwerkende kracht: het artikel wordt retroactief aangepast aan de huidige aansprakelijkheidsregels die in werking traden op 1 januari 2025.

Artikel 67

Dit artikel wijzigt artikel 26, §3, eerste lid van het decreet van 10 juni 2016 tot regeling van bepaalde aspecten van alternerende opleiding. De onderneming of de leerling of zijn wettige vertegenwoordiger kunnen hierdoor, naargelang het geval, niet alleen beroep aantekenen bij het Vlaams Partnerschap Duaal Leren tegen de ingeroepen reden voor de beëindiging van de overeenkomst alternerende opleiding, maar evenzeer wanneer de gevolgde procedure in strijd is met de bepalingen van het decreet.

Hoofdstuk 7. Wijziging van de Codificatie sommige bepalingen voor het onderwijs van 28 oktober 2016

Artikel 68

In artikel IV.35/2 van het Besluit van de Vlaamse Regering betreffende codificatie sommige bepalingen voor het onderwijs is de rechtsgrond voor subsidiëring van busbegeleiding op het zonaal collectief leerlingenvervoer opgenomen. Hieraan wordt een specifieke rechtsgrond voor parkingwachters toegevoegd als extra paragraaf.

Er wordt gekozen voor een extra paragraaf om het niet-verplichte karakter van parkingwachters duidelijk te houden:

- elke school die gebruikmaakt van het zonaal collectief leerlingenvervoer moet busbegeleiding aanwerven en kan daarvoor subsidies krijgen;
- niet elke school die gebruikmaakt van het zonaal collectief leerlingenvervoer moet (een) parkingwachter(s) aanwerven. Subsidie is ook pas verzekerd na een voorafgaande goedkeuring door het Agentschap voor Onderwijsdiensten.

Motivatie terugwerkende kracht: er wordt een rechtsgrond gecreëerd voor een subsidie, die momenteel al toegekend wordt (regularisatie bestaande praktijk). Daarom heeft dit artikel uitwerking met terugwerkende kracht, namelijk op 1 september 2024.

Hoofdstuk 8. Wijzigingen van het decreet van 25 maart 2022 tot regeling van bepaalde aspecten van duale opleidingen in het volwassenonderwijs.

Artikel 69

Boek 6 van het Burgerlijk Wetboek trad in werking op 1 januari 2025.

In het oud Burgerlijk Wetboek waren er drie aansprakelijkheden voor andermans daad. In het decreet van 25 maart 2022 tot regeling van bepaalde aspecten van duale opleidingen in het volwassenenonderwijs wordt verwezen naar de aansprakelijkheid van de vader en de moeder (artikel 1384, tweede en vijfde lid) en de aansprakelijkheid van de aansteller (artikel 1384, derde lid).
Die twee aansprakelijkheden zijn terug te vinden in boek 6, maar er zijn op sommige vlakken wel verschilpunten. Daarnaast roept boek 6 ook de aansprakelijkheid van personen belast met het toezicht op anderen in het leven. Die aansprakelijkheid is ook hier relevant.

Aansprakelijkheid van de titularissen van het gezag over minderjarigen en van personen belast met het toezicht op anderen

Artikel 6.12 verruimt de aansprakelijkheid van de ouder naar "titularissen van het gezag over de persoon van minderjarigen". Hieronder vallen de ouders, adoptanten, voogden en pleegzorgers, voor zover zij het gezag hebben over de persoon van een minderjarige.
De beperking van de persoonlijke aansprakelijkheid van de minderjarige cursist werkt door naar de titularissen. Zij kunnen enkel aansprakelijk worden gesteld voor de schade waarvoor de minderjarige cursist zelf persoonlijk aansprakelijk kan worden gesteld.

Artikel 6.13 regelt de aansprakelijkheid van personen belast met het toezicht op anderen.
Onder dat artikel vallen onder meer de pleegvoogden die het niet-ontvoogde minderjarige kind onderhouden en opvoeden en de pleegzorgers aan wie geen delen van het ouderlijk gezag zijn gedelegeerd maar die wel de dagdagelijkse beslissingen over het niet-ontvoogde minderjarige kind nemen.

Het is wenselijk de inperking van de persoonlijke aansprakelijkheid van de cursist ook hier te laten doorwerken door te verwijzen naar artikel 6.13. Op die manier is

er een gelijkere behandeling van enerzijds ouders, adoptanten, voogden en pleegzorgers met het gezag en anderzijds pleegvoogden en pleegzorgers zonder het gezag.

Aansprakelijkheid van de aansteller

De aanstellersaansprakelijkheid is inhoudelijk niet veranderd. Artikel 6.14 verwoordt de aansprakelijkheid van de aansteller voor zijn aangestelde uitgebreider maar de teneur blijft dezelfde. Er blijft een onweerlegbaar aansprakelijkheidsvermoeden in hoofde van de aansteller voor de schade die zijn aangestelde door zijn fout aan een derde heeft veroorzaakt. Op de onderneming rust dus, als aansteller, een foutloze aansprakelijkheid.

Die aansprakelijkheid geldt naast de beperkte persoonlijke aansprakelijkheid van de cursist. Enkel in de gevallen, opgesomd in artikel 16, §1, eerste en tweede lid van het voornoemde decreet kan de cursist aansprakelijk worden gesteld en wordt de aansprakelijkheid van de aansteller bijgevolg beperkt.

Motivatie terugwerkende kracht: het artikel wordt retroactief aangepast aan de huidige aansprakelijkheidsregels die in werking traden op 1 januari 2025.

Hoofdstuk 9. Wijziging van het besluit van de Vlaamse Regering van 7 oktober 2022 over de NT2-test in het volwassenenonderwijs

Artikel 70 en 71

Volgens het Vlaams Regeerakkoord 2024-2029 moet de NT2-test om het inburgeringsattest te behalen voor 80% aan de hand van toetsvragen uit een gestandaardiseerde databank gebeuren. Daartoe wordt het huidige percentage van 60% in het bij decreet bekrachtigde uitvoeringsbesluit over de NT2-test aangepast.

Het ontwikkelen van een valide set van gestandaardiseerde toetsvragen voor de schriftelijke vaardigheden heeft meer tijd gevergd dan oorspronkelijk voorzien. Hierdoor is de ontwikkeling van de gestandaardiseerde toetsvragen voor de mondelinge vaardigheden niet voldoende gevorderd om vanaf 1 september 2025 geïmplementeerd te kunnen worden. Bovendien moet er nu bij de ontwikkeling van de NT2-test voor de mondelinge vaardigheden rekening gehouden worden met de bepaling in het Vlaams Regeerakkoord 2024-2029 dat het taalniveau voor nieuwkomers opgetrokken wordt naar B1-mondeling. Daarom wordt de overgangsperiode in het uitvoeringsbesluit waarbij tijdens de schooljaren 2023-2024 en 2024-2025 enkel de onderdelen lezen en schrijven al op gestandaardiseerde wijze moeten getoetst worden, verlengd tot en met het schooljaar 2025-2026.

Hoofdstuk 10. Slotbepalingen

Artikel 72

De artikelen in dit decreet treden in werking op 1 september 2025.

Enkele artikelen hebben uitwerking met terugwerkende kracht. De motivatie daarvoor wordt bij het desbetreffende artikel toegelicht.

Brussel,

De minister-president van de Vlaamse Regering,

Matthias DIEPENDAELE

De Vlaamse minister van Onderwijs, Justitie en Werk,

Getekend door:Zuhal Demir (Signature)
Getekend op:2025-02-28 15:56:30 +01:0
Reden:Ik keur dit document goed

Zuhal DEMIR